

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการรับรู้ ทศนคติ และความพึงพอใจที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด "เจ้ากรรมนายเวร" ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 32 คน โดยแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์
2. ผลการศึกษากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 32 คน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 เดือน คือ ตั้งแต่เดือนมกราคม – มีนาคม 2544 และได้ข้อสรุปลักษณะทางประชากรของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 32 คน ประกอบด้วยชาย 16 คน และหญิง 16 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมาย แยกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	%
ชาย	16	50
หญิง	16	50
รวม	32	100

2. อายุของผู้ให้สัมภาษณ์ จะอยู่ในช่วง 15 – 30 ปี โดยแบ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15 – 22 ปี จำนวน 16 คน และกลุ่มวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 23 – 30 ปี จำนวน 16 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมาย แยกตามอายุ

อายุ	จำนวน(คน)	%
15 – 22	16	50
23 – 30	16	50
รวม	32	100

3. ผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วยนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 4 คน ระดับอาชีวศึกษา 5 คน และศึกษาในระดับปริญญาตรี 7 คน และวัยทำงานประกอบด้วย ผู้ที่จบระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษา 1 คน ระดับปริญญาตรี 12 คน และระดับปริญญาโท 3 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมาย แยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	%
ประถมศึกษา	1	3
มัธยมศึกษา	4	13
อาชีวศึกษา	5	16
ปริญญาตรี	19	59
ปริญญาโท	3	9
รวม	32	100

4. ผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบด้วยนักเรียน นิสิต นักศึกษา จำนวน 16 คน และกลุ่มวัยทำงานส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน ซึ่งมีจำนวน 8 คน และทำงานรัฐวิสาหกิจ 2 คน เป็นอาจารย์โรงเรียนเอกชน 3 คน และประกอบธุรกิจส่วนตัว 3 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมาย แยกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน(คน)	%
นักเรียน	9	28
นิสิต/นักศึกษา	7	23
พนักงานเอกชน	8	25
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	6
ครู/อาจารย์	3	9
กิจการส่วนตัว/ค้าขาย	3	9
รวม	32	100

5. ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา จะมีรายได้ที่ระดับต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ในกลุ่มของวัยทำงานส่วนใหญ่จะมีรายได้ที่ระดับ 20,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมาย แยกตามระดับรายได้

รายได้	จำนวน(คน)	%
ต่ำกว่า 5,000 บาท	16	50
5,001 – 10,000 บาท	4	13
10,001 – 15,000 บาท	3	9
15,001 – 20,000 บาท	2	6
มากกว่า 20,001 บาท	7	22
รวม	32	100

6. ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 32 คน เปิดรับชมละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” ประมาณ 10 – 15 ตอน จากทั้งหมด 15 ตอน

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Inepth Interview)

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย 32 จะนำเสนอผลการวิจัยตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเด็นการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”
 - 1.1 ความเข้าใจในเนื้อเรื่องของละคร
 - 1.2 ความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อเกี่ยวกับแนวคิดที่นำเสนอในละคร
 - 1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างกับละครโทรทัศน์เรื่องอื่นๆ ที่มีเนื้อเรื่องใกล้เคียง
2. ประเด็นทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”
 - 2.1 เนื้อเรื่องของละคร
 - 2.2 นักแสดง
 - 2.3 เทคนิค รูปแบบการนำเสนอ
 - 2.4 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหลังจากที่ได้ชมละคร
3. ประเด็นความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”
 - 3.1 เพื่อความสนุกสนานบันเทิง
 - 3.2 เพื่อสนทนาพูดคุย
4. ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”
 - 4.1 ต่อตนเอง
 - 4.2 ต่อคนใกล้ชิด

5. ประเด็นทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อการใช้กลยุทธ์สาระบันเทิงผ่านละครโทรทัศน์

5.1 ทัศนคติที่มีต่อการใช้กลยุทธ์สาระบันเทิงผ่านละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”

5.2 ผลทางสังคมจากการใช้กลยุทธ์สาระบันเทิง (Edutainment) ผ่านละครโทรทัศน์

1. ประเด็นการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”

1.1 ความเข้าใจในเนื้อเรื่องของละคร

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเรื่องเป็นอย่างดีภายหลังจากที่ชมละครไปได้ระยะหนึ่ง ทั้งนี้จะมีความเข้าใจในประเด็นที่แตกต่างกันไปของผู้ชมแต่ละคน โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ระดับความเข้าใจโดยรวม

ผู้ชมส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจในสิ่งที่ละครต้องการจะสื่อออกมาได้เป็นอย่างดีถ้าติดตามดูโดยตลอด เนื่องจากละครได้นำเสนออย่างชัดเจนในตัวอยู่แล้ว รวมถึงเป็นเรื่องราวที่ใกล้ตัว ตรงกับความเชื่อของคนไทยโดยส่วนใหญ่ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เขาบอกว่ามันเป็นการโยงอดีต เรื่องเวรเรื่องกรรมมันก็รู้ๆ กันอยู่แล้ว ซึ่งดูละเอียดๆ มันก็จะเข้าใจ เพราะเขาเรียงลำดับไว้ดีอยู่แล้ว คนที่ดูประจำหรือคนที่เข้าใจในเรื่องแบบนี้ก็จะปกติ ไม่ยุ่งยาก คือถ้าตามดูตั้งแต่ต้นมันก็จะเข้าใจ แต่บางคนไม่คุ้นก็มองไม่ออก ชับซ้อนย้อนอดีตไปๆ มาๆ”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์วันที่ 23 มกราคม 2544)

“ถ้าเอาเฉพาะในหนึ่ง การลำดับภาพกลับไปกลับมามันก็รู้เรื่องเพราะมันไม่ซับซ้อน Theme ของมันก็คือ อันนี้ชาตินี้ อันนี้ชาตินี้ ตัวละครหน้าเดิมแต่ว่าพอย้อนไปชาติโน้นเป็นคนโบราณ ก็แต่งตัวเป็นคนโบราณ พอมานในชาตินี้ก็เป็นอีกคนหนึ่ง ก็ไม่นางนะ”

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

สำหรับประเด็นของความเข้าใจในสิ่งที่ละครนำเสนอ ในมุมมองของผู้ชมแต่ละคน ก็มีความแตกต่างกันไป เช่น ละครสอนให้คนทำความดี ละครสะท้อนให้เห็นในเรื่องของเวรกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ สอนเรื่องการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ผู้ชมส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจว่า ละครเรื่องนี้ได้สื่อให้คนกระทำความดี ละเว้นความชั่ว สื่อให้เห็นถึงความน่ากลัวของการทำบาป นั่นคือการสอนในเรื่องการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว โดยใช้ความน่ากลัวเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกของผู้ชมให้คำนึงถึงเรื่องนี้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"สื่อเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำให้เราเกิดความเกรงกลัวต่อการทำบาปมาก เพราะภาพในละครมันจะชัดเจน น่ากลัวมาก เราดูเราก็จะสยองไปด้วย กลัวกรรมจะตามทัน ไม่กล้าทำบาปทำกรรมเลย"

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

"เข้าใจว่าคนสร้างต้องการให้คนดูมีความรู้สึกที่ว่าถ้าทำบาปก็จะได้รับผลกระทบตอบแทน ทำอะไรไว้ก็ต้องได้อย่างนั้น ไม่ใช่ทำดีแล้วไม่ได้ดี หรือทำชั่วแล้วจะได้ดี เรื่องนี้ย้ำว่าทำชั่วยังได้ชั่วอยู่ ถึงแม้ว่าจะไม่เห็นในชาตินี้ชาติหน้าก็จะได้เจอ"

(นงลักษณ์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

★ เป็นเรื่องของเวรกรรม

ผู้ชมบางคนจะมองว่า ละครเรื่องนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องของเวรกรรม การชดใช้กรรมที่แต่ละคนได้กระทำไปไม่ว่าจะเป็นในชาตินี้หรือชาติหน้า ซึ่งคนไทยโดยส่วนใหญ่มักจะมีความเชื่อในเรื่องนี้อยู่แล้ว ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"ทุกอย่างที่เราทำไปจะย้อนกลับมาหาเราไม่ชาตินี้ก็ชาติหน้า เชื่อว่าเจ้ากรรมมีจริง ถ้าเราทำเลวเจ้ากรรมก็จะย้อนมาหาเรา ผลลัพธ์ที่ออกมาจะมีในชาตินี้แน่นอน และทำให้เราคิดว่าเราควรจะทำดีที่สุดกับคนอื่นและกับทุกสิ่งทุกอย่าง"

(ไมเคิล อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“คือละครพยายามชี้ให้เห็นตามที่ศาสนาพุทธสอนไว้ว่าทำอะไรไว้ ก็จะต้องได้รับ ผลกรรมอย่างนั้น คือทุกอย่างจะเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน อันนี้คือจุดของหนังที่ชอบมาก เพราะจะบอกว่าเมื่อทำอย่างนี้ผลก็จะเป็นแบบนี้ หรือการที่ชาตินี้ใครเป็นแบบนี้เพราะเป็นผลมาจากที่คุณได้ทำอย่างนี้ไว้ มันบอกที่มาว่ามีสาเหตุคืออะไร เรื่องนี้มันจะผูกตลอดเวลาถึงผลและ สาเหตุ”

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

★ การสอนให้คนคิดก่อนทำ

ผู้ชมบางคนกล่าวว่า ละครได้สื่อให้คนได้ระมัดระวังในการจะทำสิ่งใด เพราะเมื่อ ทำไปแล้วก็จะกลับมาแก้ไขไม่ได้ จึงควรที่จะคำนึงถึงการคิดก่อนทำ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“น่าจะเป็นเรื่องของการให้คิดก่อนทำนะ แล้วก็มองว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสอน ให้ทำความดี ให้เห็นผลกรรมของการทำชั่ว ดูแล้วก็จะเข้าใจว่าเมื่อทำไม่ดีไปแล้วก็ต้องมาชด เชย จะไปเปลี่ยนมันก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นคิดว่าถ้าจะทำอะไรก็ต้องคิดก่อน”

(ทิพวรรณ อายุ 28 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

★ ความสัมพันธ์ของชีวิตในแต่ละชาติ

พบว่าผู้ชม 1 คน ที่กล่าวว่า ละครได้นำเสนอในเรื่องของความเกี่ยวโยงระหว่าง ชาติภพของตัวละครแต่ละคน การเวียนว่ายตายเกิด ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เกี่ยวกับว่าคนเรามันมีหลายชาติ แต่ละชาติของเรามันก็โยงกันหมด เราไม่ได้เกิด มาครั้งนี้ครั้งเดียว หรือชาตินี้ชาติเดียว เราเกิดเข้าไปเข้ามา เข้ามาเข้าไปวนเวียนกันไป แต่ละยุคแต่ละ สมัย แล้วก็แต่ละสิ่งที่เราจะทำในชาติต่างๆ ที่เราทำใหม่ หรือว่าในอดีตที่เราเคยทำมาแล้ว จะมีผล ต่อกันและกันไปตลอด เป็นเรื่องของการสื่อความสัมพันธ์กันของชีวิตในแต่ละชาติ”

(สุภาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

อย่างไรก็ตาม ผู้ชมบางคนเกิดความไม่เข้าใจในการดำเนินเรื่องของละคร เนื่องจากการนำเสนอในลักษณะที่ตัดกลับไปมาระหว่างชาติภพ ทำให้เกิดความสับสน โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ไม่เข้าใจ ดูแล้วสับสน

การดำเนินเรื่องของละครที่กลับไปมาหลายชาติภพ และเป็นเรื่องราวของตัวละครหลายคน ทำให้ไม่เข้าใจ ดูแล้วเกิดความสับสน และผู้ชมบางคนต้องอ่านจากหนังสือนิยาย หรือเรื่องย่อเพิ่มเติม จึงจะเข้าใจมากขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก่อนๆ นี้จะดูแล้วงง แต่พอได้มาอ่านเรื่องย่อก็ถึงบางอ้อ ว่าทำไมต้องเป็นคนโน้นคนนี้ แล้วอ่านก็ไม่ได้อ่านเที่ยวเดียว อ่านแล้วอ่านอีกเพราะตอนที่อ่านใหม่ๆ อ่านไม่เข้าใจต้องย้อนไปอ่านใหม่”

(หนูกัน อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ไม่ค่อยเข้าใจ เวลาย้อนไปย้อนมา มันหลายคนด้วย ดูแล้วงงๆ ต้องดูไปเรื่อยๆ ตอนหลังก็จะเข้าใจมากขึ้น แต่กว่าจะเข้าใจก็เกือบจะจบอยู่แล้ว”

(เอก อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่า ในประเด็นเรื่องการรับรู้ของผู้ชมที่มีต่อละคร โทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” ผู้ชมส่วนใหญ่มีความเข้าใจในเนื้อเรื่องของละคร โดยรับรู้ในประเด็นที่ใกล้เคียงกัน นั่นคือ เป็นละครที่สื่อให้เห็นถึงผลกระทบจากการทำบาป การสอนให้คนทำความดี ละเว้นความชั่ว เป็นเรื่องของกฎแห่งกรรม รวมทั้งเข้าใจว่าวัตถุประสงค์หลักของละครก็เพื่อให้คนดูเกิดความกลัวที่จะทำบาป โดยการที่นำเสนอภาพที่น่ากลัว เพื่อให้กระตุ้นความรู้สึกของคนดู

ดังจะเห็นได้ว่าการที่ละครนำเสนอในลักษณะนี้ ส่งผลให้ผู้ชมบางส่วนเกิดความไม่เข้าใจในเนื้อเรื่อง ซึ่งอาจจะทำให้เกิดผลทั้งในแง่ของการที่ทำให้คนยิ่งสนใจอยากติดตามมากขึ้น หรืออาจจะทำให้ผู้ชมบางส่วนเกิดความสับสนจนไม่อยากจะติดตามต่อ แต่พบว่าในส่วนใหญ่ของผู้ชมจะยังมีความสนใจที่จะติดตามชมตอนต่อไป จึงทำให้โดยรวมของผู้ชมจะมีความเข้าใจในเนื้อเรื่องของละครได้ตรงกันตามที่นำเสนอข้างต้น

1.2 ความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อเกี่ยวกับแนวคิดที่นำเสนอในละคร

พบว่าผู้ชมโดยส่วนใหญ่จะมีความเชื่อในเรื่องของเจ้ากรรมนายเวร เรื่องของเวรกรรมอยู่แล้ว เป็นความเชื่อที่มีมาแต่เดิมก่อนที่จะได้ชมละครโทรทัศน์เรื่องนี้ มีเพียงผู้ชมบางคนเท่านั้นที่เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง และไม่เชื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 มีความเชื่อในเรื่องเจ้ากรรมนายเวร

ผู้ชมส่วนใหญ่ที่มีความเชื่อในเรื่องของเจ้ากรรมนายเวร ทั้งนี้เป็นความเชื่อที่มีมาแต่เด็ก จากประสบการณ์ตรง คำสั่งสอนของผู้ใหญ่ การเรียนพุทธศาสนา และจากการอ่านหนังสือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เชื่อจากประสบการณ์ตรงของตนเอง หรือคนรอบข้าง

พบว่ามีกลุ่มวัยรุ่น 4 คน และวัยทำงาน 3 คน ที่มีความเชื่อในเรื่องของเจ้ากรรมนายเวร จากประสบการณ์ตรงของตนเอง หรือคนรอบข้าง โดยจะเป็นลักษณะของการที่กระทำสิ่งที่ไม่ดีไว้ในอดีต และเกิดผลตามมาในภายหลัง ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เชื่อเพราะเคยได้ยินจากคุณยาย คุณยายเคยเล่าว่าเมื่อก่อนท่านจะเลี้ยงแมวแล้วก็จะชอบตีแมว มาตอนนี้ยายก็ประสบอุบัติเหตุ นิ่งรถไปแล้วรถเกิดคว่ำขาหัก ก็เลยจะเชื่อมาก เพราะมันก็ได้เห็นกับตัวเองเลย”

(สมรักษ์ อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

“เชื่อเหมือนกันครับ เพราะตอนเด็กๆ จะชอบเอาลูกดอกไปเป่าปลา พอมาตอนโตก็โดนกับตัวเอง พี่ชายเป็นคนทำ เขาก็เป่าลูกดอกมาโดนผม แต่แบบไม่ได้ตั้งใจ ก็เลยคิดว่าเป็นเพราะที่เราเคยทำกับปลาไว้ เดียวนี้ก็เลยไม่ทำแล้ว”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ก็มีนะครับ คือมีเพื่อนคนหนึ่งสมัยเด็กๆเขาเลี้ยงสุนัข เขาจับสุนัขไปล่ามไปขังไว้ พอเขาโตเป็นผู้ใหญ่ เขาก็ถูกเอาไปขังเหมือนกัน แล้วช่วงนั้นสุนัขมันแท้งลูก เพราะเขาไปเตะมันจนแท้ง พอโตขึ้นมีเมีย เมียเขาก็แท้งลูก”

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

★ เชื่อจากผู้ใหญ่สั่งสอนตั้งแต่เด็ก

พบว่า มีเพียงวัยรุ่นชาย 2 คน และวัยทำงานหญิง 3 คน ที่กล่าวว่าเชื่อในเรื่องเจ้ากรรมนายเวร จากการที่ได้ยินได้ฟังผู้ใหญ่สั่งสอนมาตั้งแต่เด็ก จึงเกิดเป็นความรู้ ความเชื่อที่สั่งสมมานาน ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เชื่อครับ เพราะพ่อแม่ก็จะสอนมาตั้งแต่เด็ก พ่อแม่จะพูดเสมอว่าไม่ให้ไปขโมยของคนอื่น เพราะเดี๋ยวต้องไปใช้คืนเขาเยอะกว่า มากกว่าที่ตัวเองไปเอาของเขามา”

(เอก อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ได้ยินได้ฟังมาตั้งแต่เด็กครับ ก็เลยจะเชื่อ พ่อแม่จะพูดเสมอว่าไม่ให้ไปทำให้คนอื่นเดือดร้อน ไม่งั้นก็ต้องมาเจอกับตัวเองในภายหลัง ไม่ให้ทำบาป ทำแต่เรื่องดีๆ”

(วรวิทย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

“เรื่องกรรมเรื่องเวรแบบนี้เคยได้ยินแบบนี้มาก่อนเมื่อสมัยเป็นเด็กๆ คือเป็นเรื่องของกฎแห่งกรรม ก็คือทำอะไรไปก็ต้องชดใช้กรรม เพราะว่าสิ่งที่เราไปก็มักจะกลับมาตามสนอง ติดตัวเราไปตลอด ความจริงไม่ต้องรอชาติไหนเลย บางทีชาตินี้ก็โดนได้ ตัวเองเชื่อเรื่องนี้อยู่ก่อนแล้ว เพราะได้ยินได้ฟังผู้ใหญ่สอนมาตั้งแต่เด็ก”

(นิลุบล อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 13 มกราคม 2544)

★ เชื่อจากการที่เรียนวิชาพุทธศาสนา

พบว่า มีผู้ชมบางคน กล่าวว่ามีความเชื่อเนื่องจากเรียนวิชาพุทธศาสนา ซึ่งจะสอนในเรื่องของบาปบุญคุณโทษ การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เชื่อค่ะ เคยได้ยินมา แล้วก็จากที่เรียนพุทธศาสนา มา ก็จะเชื่อตามที่ได้เรียนมาตลอด เรื่องบาปบุญคุณโทษ เรื่องเวรกรรมอะไรทำนองเนี่ยละค่ะ พอมาดูมันก็เหมือนเห็นชัดขึ้น”

(ชวิกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

“ก็เชื่อเรื่องนี้เหมือนกัน มันก็เคยเรียนมา เรียนพุทธศาสนาก็จะไปฟังพระท่านเทศน์ มีตัวอย่างที่ได้ยินที่ว่าคนเอาคางคกไปต้มกิน กรรมก็สนองโดยผิวของคนนั้นก็เหมือนคางคกเลยเป็นตะปุ่มตะป่ำ ได้ยินมาก็จะเชื่อมาตลอดเลย”

(สุวดี อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

"เชื่อ ก็อย่างที่เรารเรียนมา เรียนพุทธศาสนาตั้งแต่เด็ก เราก็เข้าใจว่าทำอะไรไม่ดีในชาตินี้ชาติหน้าก็จะได้รับผลกรรม ความจริงไม่ต้องชาติหน้าหรอก คือถ้าชาตินี้ทำอะไรไว้ไม่ดี ก็ได้อย่างนั้นจริงๆ"

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

★ เชื่อจากการที่เคยบวชเรียน

พบว่ามียุ้ยรุ่นชาย 1 คน และวัยทำงานชาย 2 คน ที่เคยบวชเรียนมา ทำให้มีโอกาสได้ศึกษาพระธรรมคำสอน และส่งผลให้มีความเชื่อในเรื่องเวรกรรมค่อนข้างมาก ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"เชื่ออยู่แล้วครับ เพราะเคยบวชเป็นสามเณรภาคฤดูร้อน บวชอยู่หนึ่งเดือนครับ ที่วัดเสื่อ ที่สุพรรณบุรี ก็เลยเชื่อเรื่องทำนองนี้ เพราะก็ได้เรียนพระธรรมคำสอนมา ก็เชื่อนะครับ เชื่อมากเลยครับ"

(ชัยชนะ อายุ 17 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

"เคยได้ยินได้ฟังเรื่องนี้ครับ ผมเป็นคนเข้าวัดด้วย แล้วก็เคยบวชมาพรรษาหนึ่ง มาตอนนี้ก็ไปนั่งสมาธิ ไปฟังธรรมเสมอๆ เชื่อเรื่องนี้มาตลอดเลย มันก็เป็นไปอย่างที่พระท่านว่านั่นล่ะ เรื่องเวรเรื่องกรรม ใครทำอะไรไว้ไม่ดีมันก็ต้องเจอเข้าสักวัน ไม่วันนี้ก็วันหน้า ไม่ชาตินี้ก็ชาติหน้า มันก็จะมี ความเชื่อเรื่องนี้อยู่แล้ว"

(ภาคภูมิ อายุ 24 ปี, สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2544)

★ เชื่อจากการอ่านหนังสือ

พบว่ามียุ้ยรุ่นหญิง 5 คน และวัยทำงาน 4 คน ที่มีความเชื่อจากการอ่านหนังสือ เนื่องจากเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือธรรมะ หรือหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องกฎแห่งกรรม ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"เชื่อมากเลย ชอบอ่านหนังสือธรรมะของหลวงปู่จรัล เกี่ยวกับเรื่องเจ้ากรรมนายเวร เรื่องเวรกรรมพวกนี้ แล้วก็ป็นหลักทางพุทธศาสนา อ่านมานานแล้วล่ะคะ เริ่มจากคุณแม่เอา

มาให้อ่าน พออ่านแล้วก็ชอบมาก เนี่ยก็อยากไปกราบท่านที่วัดมากเลยคะ แม่บอกว่าจะพาไป
อยากไปฟังท่านสอนด้วยตัวเองเลย"

(ธาวินี อายุ 20 ปี, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2544)

"ปกติจะเป็นคนชอบอ่านหนังสือแบบนี้ ก็เลยจะพอรู้เรื่องบ้าง เกี่ยวกับพวกเจาะ
เวลา พวกระลึกชาติได้ พวกกฎแห่งกรรม จะเชื่อเรื่องพวกนี้อยู่แล้ว"

(รุ่งทิพย์ อายุ 23 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

"เคยรู้เรื่องพวกนี้อยู่แล้ว แล้วก็ชอบอ่านเรื่องทำนองนี้ เคยอ่านหนังสือเจอว่าคน
ที่เคยเผาเต่ากิน ที่เวลาจะกินก็โยนใส่กองไฟ ตัวเขาก่อนตายก็จะร้องจะตื่นแบบทรมานมาก หรือ
คนที่มีอาชีพเชือดหมู ก่อนตายก็จะร้องครวญครางเหมือนหมู จะชอบอ่านหนังสือพวกนี้ แล้วก็เชื่อ
มากด้วยคะ"

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

"เชื่อเรื่องเวรกรรมมีจริงมาก่อน เพราะจากการอ่านหนังสือ จะชอบอ่านหนังสือ
พวกนี้อยู่แล้ว พวกกฎแห่งกรรมอะไรแบบนี้ มันมีเชื่อมาก่อน ดูละครแล้วก็ทำให้เราเชื่อมากขึ้น
ทำให้เราไม่ยอมทำไม่ดี"

(ทวีวัฒน์ อายุ 27 ปี, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2544)

1.2.2 เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งในเรื่องเจ้ากรรมนายเวร

ผู้ชมเพียงบางคนเท่านั้นที่กล่าวว่าเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งในเรื่องเกี่ยวกับเวรกรรม เจ้า
กรรมนายเวร เนื่องจากว่าไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ รวมถึงการที่สนใจในเรื่องของการกระทำ
ความดี มองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจะเป็นเรื่องของเหตุและผล มากกว่าที่จะเป็นเรื่องของเวรกรรม โดยมี
รายละเอียดดังนี้

★ ไม่สนใจในเรื่องนี้

วัยรุ่นชายเพียง 2 คน ได้กล่าวว่าไม่ค่อยได้สนใจในเรื่องเกี่ยวกับเวรกรรมมาก่อน
จึงเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากนัก ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็ไม่เชื่อมากครับ เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ไม่ค่อยได้สนใจเท่าไร มันไกลตัวมั้งครับปกติก็ไม่ทำบาปอะไรมากมายร้ายแรงอยู่แล้ว คงจะไม่มีเจ้ากรรมนายเวรมาทำอะไรกับผมมั้งครับ แต่ก็ไม่ถึงกับไม่เชื่อเลยนะ ก็เชื่อบ้างนิดหน่อย”

(ทวีศักดิ์ อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2544)

★ เชื่อในเรื่องการทำความดีมากกว่าที่จะเป็นเรื่องของเวรกรรม

พบว่าวัยทำงานหญิง 1 คน ที่มีความเชื่อในเรื่องนี้เพียงครั้งเดียว คือจะเชื่อในเรื่องของการกระทำความดี แต่ไม่เชื่อในเรื่องของชาติภพ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“รู้ว่าคนเราจะได้ดีหรือไม่อยู่ที่การกระทำมากกว่า เป็นผลสืบเนื่องกัน ไม่ได้มองเรื่องของเวรกรรมแต่ก็เชื่อบ้างนิดหน่อย ส่วนเรื่องชาติหน้าชาติที่แล้วจะไม่เชื่อสักเท่าไร รู้สึกว่ามันยังเป็นเรื่องที่พิสูจน์ไม่ได้ ก็จะไม่เห็นด้วยเท่าไรอยู่แล้วที่ละครทำออกมาเป็นเรื่องชาตินี้ชาติหน้า เพราะไม่เชื่อ ก็คงเรียกได้ว่าเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งละมั้ง เรื่องนี้มันก็คือบอกให้คนทำความดี ละเว้นความชั่วนั่นแหละ”

(อดิگانต์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2544)

1.2.3 ไม่เชื่อในเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร”

และพบว่าวัยทำงานหญิง 2 คนที่ไม่เชื่อในเรื่องนี้เลย โดยคนหนึ่งมองว่าเป็นสิ่งที่สังคมนำมาอธิบายเรื่องการทำดีทำชั่ว ส่วนอีกคนหนึ่งไม่เชื่อเรื่องเวรกรรม แต่จะคำนึงถึงเรื่องการกระทำความดีมากกว่า โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เป็นเพียงเรื่องที่สังคมนำมาอธิบายให้คนทำความดี

พบว่าวัยทำงานหญิง 1 คน กล่าวว่าไม่เชื่อในเรื่องเวรกรรม เนื่องจากมองว่าเป็นสิ่งที่สังคมนำมาอธิบายให้คนเข้าใจ และปฏิบัติตามในเรื่องการทำความดี ละเว้นความชั่ว ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ประสบการณ์ตรงไม่มีนะ ถ้ามองว่าเชื่อมัยก็ได้เชื่อเรื่องพวกนี้ในลักษณะที่เป็นเรื่องเวรกรรม แต่เข้าใจว่าเรื่องกรรมเวรนี้มันเป็นกลไกความเชื่อของมนุษย์ ของสังคมที่จะอธิบายในเรื่องการทำความดีความชั่ว แนวทางการดำรงชีวิตที่ตั้งมั่นในศีลธรรมจรรยา”

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

★ มุ่งกระทำความดี ไม่สนใจเรื่องเวรกรรม

พบว่าวัยทำงานหญิง 1 คน กล่าวว่าไม่เชื่อในเรื่องเวรกรรม แต่จะมุ่งมั่นในการกระทำความดี ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ไม่ค่ะ เป็นคนไม่ค่อยเชื่ออะไร ก็จะไม่ค่อยเชื่อเรื่องเวรกรรมสักเท่าไร แต่ไม่ลบหลู่ละคะ เราก็ทำดีของเราไป ก็พยายามทำความดีมากที่สุด แต่ก็ไม่ได้เชื่อ”

(กนิษฐา อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่า ในส่วนใหญ่ของกลุ่มวัยรุ่นจะมีความเชื่อในเรื่องเจ้ากรรมนายเวร โดยจะมีที่มาของความเชื่อแตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นจากประสบการณ์ตรง การได้รับการอบรมสั่งสอนมา ซึ่งเหล่านี้มีผลต่อความคิดความเชื่อของวัยรุ่น ดังจะเห็นได้ว่าวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะเชื่อเรื่องนี้มากกว่าวัยรุ่นชาย จากที่วัยรุ่นหญิงทุกคนจะเชื่อในเรื่องนี้ ในขณะที่มีวัยรุ่นชาย 2 คน ที่ไม่เชื่อในเรื่องนี้มากนัก และเป็นที่น่าสนใจว่า ในวัยรุ่นหญิงจะได้รับความรู้ ความเชื่อ จากการอ่านหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ไม่พบในวัยรุ่นชายเลย สำหรับในกลุ่มวัยทำงาน กลับพบว่า มีหญิงวัยทำงานเพียง 5 คนที่เชื่อในเรื่องเวรกรรม ส่วนอีก 3 คน มีทั้งเชื่อบ้าง และไม่เชื่อเลย ในขณะที่วัยทำงานชายทั้งหมดเชื่อในเรื่องนี้ โดยพบว่าที่มาของความเชื่อโดยส่วนใหญ่ของวัยทำงานจะมาจากการศึกษาเล่าเรียน ทั้งจากในโรงเรียน และการบวชเรียนมา

1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างกับละครโทรทัศน์เรื่องอื่นๆ ที่มีเนื้อเรื่องใกล้เคียง

จากการสัมภาษณ์พบว่า มีผู้ชมบางคนเท่านั้นที่เคยดูละครโทรทัศน์เรื่องอื่นที่มีเนื้อเรื่องใกล้เคียงกับ “เจ้ากรรมนายเวร” ได้แก่ ละครโทรทัศน์เรื่อง “กฎแห่งกรรม เรื่อง “พิภพมัจจุราช” และเรื่อง “เงา” ซึ่งมีความคิดเห็นเปรียบเทียบแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 เรื่อง “กฎแห่งกรรม”

พบว่ามียุ้ยรุ่น 2 คน และวัยทำงาน 2 คน ที่กล่าวว่าเคยดูละครโทรทัศน์เรื่อง “กฎแห่งกรรม” และเห็นว่ามีใกล้เคียงกับเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” คือจะเป็นเรื่องของการที่ต้องชดใช้กรรมที่เคยกระทำมา เพียงแต่จะต่างกันตรงที่เรื่อง “กฎแห่งกรรม” เป็นเรื่องจริงที่นำมาสร้างเป็นละคร และเป็นการชดใช้กรรมในลักษณะที่เคยทำสิ่งใดไว้ ก็จะต้องได้รับกรรมในเรื่องนั้นๆ ซึ่งอาจจะเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่เป็นเจ้ากรรมนายเวรของคนๆ นั้นโดยตรง ซึ่งจะต่างจากเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” ที่เป็นการชดใช้กรรมกับเจ้ากรรมนายเวรของแต่ละคน โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เรื่อง “กฎแห่งกรรม” เป็นเรื่องจริงที่นำมาสร้างเป็นละคร

ยุ้ยรุ่นชาย 1 คน กล่าวว่าละครสองเรื่องนี้ใกล้เคียงกัน เพียงแต่เรื่อง “กฎแห่งกรรม” เป็นเรื่องจริงที่นำมาสร้างเป็นละคร ในขณะที่ “เจ้ากรรมนายเวร” เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมา ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เรื่องกฎแห่งกรรม เป็นเหมือนเรื่องเล่าจากเรื่องจริงของคน เล่าจากประสบการณ์จริง แล้วเอามาทำเป็นละคร ดูแล้วมันสนใจดี เตือนสติคน แต่ถ้าเรื่องของ “เจ้ากรรมนายเวร” จะเป็นเรื่องที่สร้างขึ้นมา แต่เนื้อหามันก็จะคล้ายกับเรื่องเจ้ากรรมนายเวร”

(วรวิทย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

★ ต่างกันตรงการชดใช้กรรม

ยุ้ยรุ่นชายอีก 1 คน และวัยทำงาน 2 คน ได้กล่าวว่าสองเรื่องนี้มีความแตกต่างกันตรงการชดใช้กรรม โดยเรื่อง “กฎแห่งกรรม” จะเป็นการชดใช้กรรมในลักษณะที่เคยทำสิ่งใดไว้ ก็จะต้องได้รับกรรมในเรื่องนั้นๆ ซึ่งอาจจะเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่เป็นเจ้ากรรมนายเวรของคนๆ นั้นโดยตรง ซึ่งจะต่างจากเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” ที่เป็นการชดใช้กรรมกับเจ้ากรรมนายเวรของแต่ละคน ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เรื่องเจ้ากรรมนายเวร พอดูชื่อก็รู้เลยว่าเป็นเรื่องของเวรกรรม เป็นเรื่องแบบที่ทำอะไรไปก็ต้องรับกรรมในสิ่งที่ทำไป เคยดูเนื้อหาแบบนี้สมัยเป็นเด็กๆ เรื่อง “กฎแห่งกรรม” มันก็ประมาณนี้เหมือนกันคือทำอะไรไปก็ชดใช้กรรม แต่เรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” จะเน้นเรื่องกรรมตามสนอง เน้นเรื่องการชดใช้กรรมชดใช้กับคนที่เราไปทำไม่ได้ไว้ คือเน้นให้คนดูกลัวต่อการทำชั่ว”

(นิลุบล อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 13 มกราคม 2544)

“ระหว่างเรื่องเจ้ากรรมนายเวรกับเรื่องกฎแห่งกรรมมันต่างกันนะครับ “เจ้ากรรมนายเวร” คือคนที่เราไปทำไม่ได้ไว้ เหมือนกับเราติดหนี้มีพันธะอะไรกับเขาอยู่ แต่ “กฎแห่งกรรม” เป็นสิ่งที่เราไปทำใครก็เชื่อว่าคนนั้นจะกลับมาทำเรา อาจจะเป็นคนอื่น แล้วแต่กรณี แต่สุดท้ายเราก็ต้องโดนเพราะมันเป็นกฎแห่งกรรม”

(ทวิวัฒน์ อายุ 27 ปี, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2544)

1.3.2 เรื่อง “พิภพมัจจุราช”

ผู้ชมที่เคยดูเรื่อง “พิภพมัจจุราช” จะกล่าวว่าใกล้เคียงกับเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” ตรงที่คนที่ทำบาปกรรมไว้ ก็จะต้องชดใช้กรรม เพียงแต่จะต่างกันตรงเวลาของการชดใช้กรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ต่างกันตรงช่วงเวลาของการชดใช้กรรม

นั่นคือ ในเรื่อง “พิภพมัจจุราช” จะเป็นการรับกรรมในชีวิตหลังความตาย ในขณะที่ “เจ้ากรรมนายเวร” จะเป็นการชดใช้กรรมในชาตินี้ หรือชาติหน้า ในช่วงเวลาของการมีชีวิต ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เรื่อง “พิภพมัจจุราช” จะเกี่ยวกับเรื่องนรก อเวจี มันเป็นเรื่องการตกนรก ตอนที่เราเป็นคนเราทำอะไรไป ตอนเราตายไปตกนรกเราก็ได้รับผลกรรมนั้นๆในนรก คือลักษณะแบบที่ว่าหากไปผิดลูกผิดเมียใครเขา ตกนรกไปก็ต้องไปขึ้นต้นจิว ถ้าดีพอดีแม่ก็จะจุมุกใหญ่หรือตกกะทะทองแดง ส่วน “เจ้ากรรมนายเวร” จะเป็นเรื่องที่มารับกรรมในชีวิตปัจจุบัน”

(กนิษฐา อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“เรื่อง “พิภพมัจจุราช” มันเป็นเรื่องของการชดใช้กรรมชั่วหลังจากที่ตายไปแล้ว โดยไปชดใช้กรรมในนรก แต่เรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” มันชัดเจนมากว่าเป็นเรื่องของการมาทวงคืน เจ้ากรรมนายเวรเขามาเอาคืนในตอนที่มีชีวิตในชาติต่อมา เพราะฉะนั้นมันจะมีลักษณะชัดเจนในเรื่องของการตามล้างตามเช็ดชัดเจนเป็นกรณีๆไป”

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

“เรื่อง “พิภพม์จจุราช” จะสะท้อนเกี่ยวกับเรื่องบาปบุญคุณโทษ ใครทำอะไรไว้ก็เห็นผล คือตามไปแล้วต้องไปตกรอกเพราะทำชั่วไว้ แต่เรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” เป็นการนำเสนออีกมุมมองหนึ่ง คือเสนอให้รู้สึกว่บาปบุญคุณโทษ ใครทำเวรกรรมอย่างไรก็ได้รับผลกรรมอย่างนั้น ใครทำความเดือดร้อนให้ใคร ก็ต้องมาชดใช้เขาในอีกชาติที่ตามมา”

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

1.3.3 เรื่อง “เงา”

ผู้ชมที่เคยดูเรื่อง “เงา” จะให้ความเห็นว่า มีความแตกต่างกันบางประการกับเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” นั่นคือ การสื่อในเรื่องบาปบุญคุณโทษที่ “เจ้ากรรมนายเวร” นำเสนอได้ชัดเจนกว่า ใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่า ส่วนเรื่อง “เงา” จะเน้นที่เรื่องของชีวิตของแต่ละคนที่ถูกกำหนดไว้แล้ว เมื่อถึงคราวตายก็ไม่สามารถจะรอดพ้นไปได้ รวมถึงความแตกต่างกันในประเด็นของการที่เรื่อง “เงา” จะนำเสนอว่าคนที่กระทำความผิดมีโอกาสที่จะกลับตัวกลับใจได้ แต่ในเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” จะเสนอในมุมที่ตรงข้าม นั่นคือ คนที่ทำผิดบาปไปแล้วจะแก้ไขอะไรไม่ได้ สุดท้ายก็ต้องชดใช้กรรมตามที่แต่ละคนได้เคยกระทำความ โดยมียุทธะละเอียดดังนี้

★ เรื่อง “เงา” สื่อไม่ชัดเจน เข้าใจยาก

ผู้ชมบางคนกล่าวว่าเรื่อง “เงา” เข้าใจได้ยากกว่าเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” ไม่ชัดเจนในประเด็นของเรื่องบาปบุญคุณโทษ ความน่ากลัวของการทำบาป ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ดูเรื่องเงา แต่ก็แตกต่างกัน ตรงที่เรื่องเงามันออกมาในแนวปรัชญามากเกินไป เข้าใจยากกว่า ไม่เห็นชัดเจนในเรื่องของทำดีทำเลว หรือผลของการทำบาป แต่ว่าเรื่องเจ้ากรรมนายเวรจะเป็นเรื่องที่เราสัมผัสได้ เป็นสิ่งที่เราๆ เห็นกันอยู่ การฆ่ากันตาย การผิดลูกเมีย ไม่ได้แตกต่างจากชีวิตประจำวันมากเกินไปนัก ไม่ใช่ประเภทเจ้าหญิงเจ้าชายแบบในเรื่อง “เงา” แต่มันมีชีวิตคนในสังคมจริงๆ มีแม่ค้า มีตลาดติดดิน”

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

“เรื่องเงาทางช่อง 5 ซึ่งมันจะเป็นเรื่องของผู้หญิงธรรมดาคนหนึ่งที่มีโชค ไปไหนมาไหนไม่ได้อยู่แล้ว มันก็เลยจะทำชั่วอะไรก็ได้ หรือจะตัดบาตร คนอื่นเขาก็ทำกันอยู่แล้ว คือมันไม่ได้ที่ชัดมากในเรื่องของบาปบุญคุณโทษ แต่เรื่องเจ้ากรรมนายเวรจะเห็นได้ชัดกว่า เราทำอะไรไปก็จะได้รับผลอย่างนั้น”

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

★ เรื่อง “เงา” จะเน้นในเรื่องของชีวิตที่ถูกลิขิตไว้ เปลี่ยนแปลงไม่ได้

ผู้ชมคนหนึ่งกล่าวว่าละครโทรทัศน์สองเรื่องนี้มีความแตกต่างกันในประเด็นของสิ่งที่ต้องการจะสื่อออกมา นั่นคือ เรื่อง “เงา” จะสื่อในเรื่องของชีวิตของแต่ละคนที่ถูกกำหนดไว้แล้ว แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่เรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” จะเน้นในเรื่องการให้เห็นความน่ากลัวของการทำบาป ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เรื่องนี้มันต่างกับเรื่องนี้ เรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับว่าทำอะไรไม่ดีไว้ก็จะได้รับผลตอบแทน เป็นการตอกย้ำให้คนดูเห็นความน่ากลัวของการทำบาปทำกรรม แต่เรื่อง “เงา” นี้มันหมายถึงว่ามันฝันอะไรไม่ได้ คนที่ถึงคราวที่จะต้องตายก็ต้องตาย ทุกชีวิตถูกลิขิตไว้แล้ว จะเปลี่ยนไปอย่างไรก็ได้”

(ทิพวรรณ อายุ 28 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

★ เรื่อง “เงา” จะมีการให้โอกาสคนที่ทำผิดได้แก้ตัว

ความคิดเห็นจากผู้ชมคนหนึ่งกล่าวว่า ละครสองเรื่องนี้ใกล้เคียงกัน เพียงแต่จะมีความแตกต่างกันตรง การเปิดโอกาสให้คนที่ทำผิดได้กลับตัวกลับใจในเรื่อง “เงา” แต่ในเรื่องของ “เจ้ากรรมนายเวร” จะนำเสนอในมุมที่ตรงข้าม นั่นคือ คนที่ทำผิดบาปไปแล้วไม่สามารถแก้ไขในสิ่งที่ทำไปแล้ว จะต้องชดใช้กรรมตามที่เคยกระทำผิดมา ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ในการ present ทั้งสองเรื่องคือ “เจ้ากรรมนายเวร” กับเรื่อง “เงา” มันไม่ต่างกันมากครับ เรื่อง “เงา” มันเหมือนกับว่าคนทำเลวก็ได้เลว แต่ทุกคนก็มีโอกาสกลับตัวทำดีได้ ควรจะกลับใจไปทำดีหรือเปล่า แล้วคุณรู้ตัวเองไหมว่าคุณทำอะไรอยู่ แต่เรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” เป็นเรื่องความเชื่อเรื่องผลกรรมที่ทำ ที่ทำไว้ตั้งแต่ชาติที่แล้วที่เราไม่รู้ ละครก็สะท้อนให้เห็นว่าตัวละครแต่ละตัวได้ทำกรรมอะไรไว้ แล้วในได้ตามมาทวงคืนกันในชาตินี้อย่างไรบ้าง”

(คมกริตย์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่า ในกลุ่มของวัยรุ่นจะมีเพียง 4 คนเท่านั้นที่เคยดูละครโทรทัศน์เรื่องอื่นที่มีเนื้อเรื่องใกล้เคียงกัน ในขณะที่วัยทำงานมีถึง 10 คนที่เคยดู โดยแต่ละคนจะให้ความคิดเห็นที่ค่อนข้างใกล้เคียงกันในการเปรียบเทียบละครโทรทัศน์เรื่องอื่นกับเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” โดยการเปรียบเทียบกับเรื่อง “กฎแห่งกรรม” จะมีเนื้อหาใกล้เคียงกัน และการเปรียบเทียบกับเรื่อง “พิภพปัจจุราช” มองว่าเป็นการชดใช้กรรมภายหลังจากความตาย ซึ่งต่างจาก “เจ้ากรรมนายเวร” ที่เป็นการชดใช้กรรมในชาติต่อมา แต่สำหรับเรื่อง “เงา” จะมีความคิดเห็นที่น่าเสนาใจได้ไม่ชัดเจนเท่ากับเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร”

2. ประเด็นทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”

2.1 เนื้อเรื่องละคร

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ชมโดยส่วนใหญ่จะมีทัศนคติเชิงบวกกับเนื้อเรื่องของละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” โดยให้เหตุผลว่าเป็นละครที่ดี มีสาระ ให้แง่คิดที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปตั้งเตือนลูกหลานได้ รวมถึงความสนุกสนานน่าติดตามของละคร ความแปลกใหม่ของแนวละคร และความสอดคล้องกับความเชื่อที่มีอยู่เดิมของผู้ชม ซึ่งทำให้สนใจติดตามละครเรื่องนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ละครมีสาระ ให้แง่คิด

ผู้ชมโดยส่วนใหญ่จะชอบในเนื้อเรื่องของละคร ตรงที่เป็นละครที่ดี มีสาระ ให้แง่คิดคติสอนใจที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชม ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ชอบที่มีคติสอนใจดี สอนให้รู้เรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดูว่าคนที่ทำผิดอย่างนี้แล้ว จะต้องถูกชดใช้กรรมอย่างไรบ้าง ทำให้คนดูรู้สึกว่าการทำผิด ทำบาป เป็นละครที่ดีครับ ดีกว่าละครอีกหลายๆ เรื่อง เพราะส่วนใหญ่ที่เห็นก็จะมีแต่พวกรักๆ ใคร่ๆ น่าเน่า แบบนั้นไม่ชอบเลย”

(เอก อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ดูเพราะว่ามันเป็นละครที่ให้ทัศนคติ ให้คนดูรู้สึกว่าเป็นบาปบุญคุณโทษ ใครทำกรรมเวรอย่างไรก็ได้รับผลกรรมอย่างนั้น ผมว่าก็ดี เพราะว่าใครทำความเดือดร้อนให้ใคร ผลกรรมที่ตามมาอีกชาติหนึ่งต้องมาชดใช้เขา คือหนังไทยทำได้ดีขึ้นแล้วมีสาระมากขึ้น ก็ติดตามดูเนื้อหาสาระ รู้สึกว่ามันมีประโยชน์ดี”

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“เป็นละครที่มีเนื้อหาสาระ คนทำมีความพยายามที่จะสื่อความคิดในเรื่องเวรกรรม บาปบุญคุณโทษในแนวใหม่ๆ คือเรื่องก่อนๆจะสื่อแต่เรื่องชาติภพ ภาพนี้ภาพหน้า แต่เรื่องนี้พัฒนาไปอีกก้าวหนึ่งตรงที่นอกจากจะบอกว่ามันมีชาติก่อนชาตินี้แล้ว ยังบอกให้คนดูคิดด้วยว่าแต่ละชาติมันจะมีผลกรรมผลเวรเชื่อมโยงมาสู่กันและกันอย่างไร นี่ก็ความแตกต่าง ก็ขอบตรงที่ว่าคนทำละครเขาตั้งใจทำอะไรที่มันจะเป็น impact กับการดำรงชีวิตของคนในสังคม ”

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

★ นำไปแนะนำตักเตือน

ผู้ชมวัยทำงาน 2 คน กล่าวว่า ชอบละครเรื่องนี้ตรงที่สามารถนำเสนอแนวคิดที่ได้ไปตักเตือนลูกหลาน รวมไปถึงลูกศิษย์ได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“คือดูแล้วสามารถที่จะแนะนำคนอื่นให้ปฏิบัติตามได้ สามารถแนะนำหลานๆได้ คือผมขอบตรงเนื้อหาของละคร เอาไปสอนโดยยกตัวอย่างจากในละครทำให้เห็นภาพชัดเจน ซึ่งดีมากเลย แต่ก่อนจะได้แต่พูดๆ สอนๆ กันไปแต่มันไม่เห็นภาพ เด็กมันก็ไม่สนใจ ไม่กลัวกัน แต่มีเรื่องนี้มันดีมากๆเลย เด็กมันก็กลัวกันมากขึ้นนะ”

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“สนใจดูละครเรื่องนี้เพราะว่ามันสะท้อนให้เห็นว่าทำอะไรไว้ในอดีตมันก็จะสะท้อนมาถึงปัจจุบันได้ กรรมเวรที่สร้างไว้ในแต่ละชาติ มันมีผลต่อเนื่องกันมา รู้สึกว่าเขาทำละครให้เห็นภาพพจน์ให้เด็กปัจจุบันดูว่าจะทำอะไรให้คิดถึงบ้างถึงสิ่งที่จะตามมาบ้าง ถึงแม้ว่าจะมองไม่เห็น และก็ไม่ว่าสิ่งนั้นมีจริงหรือไม่ แต่เราก็ไม่ควรประมาท ก็รู้สึกว่าละครเรื่องนี้มันน่าคิด เอาไปคุยไปสอนนักเรียนได้”

(กนิษฐา อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

★ สนุกสนาน น่าติดตาม

ผู้ชมบางคนติดตามดูละครเรื่องนี้ เพราะชอบตรงที่น่าตื่นเต้น มีเนื้อเรื่องชวนให้ติดตาม อยากจะรู้เรื่องราวในตอนต่อไป ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็ดูเนื้อหาแล้วน่าสนใจ ชวนติดตาม เพราะมันมีปริศนาอยู่ในนั้นว่าจะลงเอยอย่างไร แล้วมันก็มีถึง 6-7 คน เป็นเรื่องราวของแต่ละคนที่ทำบาปทำกรรมกันมา ก็เลยอยากรู้ว่าแต่ละคนที่ทำไม่ดีกันไป จะต้องถูกชดใช้กรรมกันอย่างไรบ้าง มันเลยดึงดูดทำให้ต้องดูไปเรื่อยๆ”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ดูชื่อเรื่องแล้วก็คิดว่าน่าสนใจ มันแปลก ตั้งแต่ฉากแรกๆแล้ว คืออยากรู้ว่าทำไมเขาถึงทำเรื่องแบบนี้ มันก็เลยอยากติดตามเพราะมันมีความน่าติดตาม ดูแล้วก็ชอบเนื้อหา คือว่ามันสอนมากเลย แล้วก็ทำออกมาได้น่าสนใจ ทำให้คนอยากติดตามดูตอนต่อไปว่าแต่ละคนจะเจอกับอะไรบ้าง”

(ทิพวรรณ อายุ 28 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“สาเหตุหลักที่ติดตามดูละครเรื่องนี้เพราะว่าชื่อเรื่อง มันชวนติดตาม ก็เลยทำให้อยากจะดูตั้งแต่แรกเลยที่เห็นในตัวอย่าง ในโฆษณา พอมาดูจริงๆ ก็สนุกอย่างที่คิดไว้ มันผูกเรื่องได้ดี ชวนติดตามดีนะ มันทำให้เห็นความบาปของแต่ละคนได้ชัดเจนดี จะอยากรู้ว่าบาปแบบนี้จะต้องเจอกับอะไร อย่างไรบ้าง”

(นงลักษณ์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

★ แนวแปลกใหม่ น่าสนใจ

โดยส่วนใหญ่ละครโทรทัศน์ที่น่าเสนอในปัจจุบัน จะมีเนื้อเรื่องแนวเดิมๆ เรื่องรักใคร่ ความรักในหนุ่มสาว เรื่องครอบครัว เป็นต้น ดังนั้นเมื่อละครเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” ได้นำเสนอออกมา ทำให้มีผู้ชมจำนวนหนึ่งที่ชอบกับความแปลกใหม่ของแนวละคร ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“โอเคเดย์มันแปลกไปจากทุกเรื่อง ไม่เคยเห็นแนวนี้ก็จะสนใจตั้งแต่แรกเลย จะอยากรู้ว่าเขาจะทำออกมาในแนวไหน ก็ทำออกมาได้ดีนะ”

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

“นำเสนอในแนวใหม่ดี ส่วนใหญ่ก็จะเป็นแค่ข้ามภพข้ามชาติ แต่ไม่ได้โยงเข้ามาในเรื่องบาปบุญคุณโทษ เรื่องเวรกรรมอะไรแบบนี้ ก็น่าสนใจดี แล้วมันก็ให้แง่คิดดีด้วย ดีกว่าที่จะมีแต่รักกันข้ามชาติ ไม่มีเนื้อหาสาระอะไร”

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

“เมื่อละครน้ำเน่า พอมาดูเรื่องนี้มันก็เออ แปลกดีนะ ไม่เคยเห็นละครแบบนี้ ก็เลยลองๆ ดู มันก็สนุกดีเลยดูมาตลอด ปกติก็ไม่ค่อยดูละครหรอกครับ ก็มีเรื่องนี้เนี่ยแหละไม่ค่อยน่าสนใจหน่อย ทำออกมาอีกเยอะๆ ก็ดีนะ”

(ไมเคิล อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

★ มีการอิงประวัติศาสตร์

วัยรุ่นหญิงคนหนึ่งกล่าวว่า ชอบละครเรื่องนี้ตรงที่มีการอิงประวัติศาสตร์ ทำให้ดูสมจริงและน่าติดตาม ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ชอบเรื่องนี้ตรงที่เขาเอาประวัติศาสตร์มาบวกเข้ากับเรื่องละคร ทำให้เราได้รู้ถึงประวัติศาสตร์ของไทยด้วย แล้วมันก็ทำให้เราเชื่อมากขึ้นด้วยเพราะมันก็เป็นประวัติศาสตร์ของชาติไทยเราเอง มันใกล้ตัวนะ คือมันอาจจะเกิดขึ้นจริงๆ ก็ได้ แล้วก็มันอาจจะเป็นไปได้ในเรื่องของการระลึกชาติ”

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

★ เชื่อเรื่องเวรกรรมอยู่แล้ว

ผู้ชมบางคนที่มีความเชื่อในเรื่องนี้อยู่แล้ว รวมถึงมีความสนใจในเรื่องของเวรกรรม บาปบุญคุณโทษ ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สนใจติดตามละครเรื่องนี้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ติดตามดูเพราะชอบ ชอบเรื่องเกี่ยวกับเวรกรรมอยู่แล้ว ชอบเรื่องแบบนี้”

(ภาคภูมิ อายุ 24 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“ก็สนุกดีครับตรงเนื้อหา คือมันแสดงเรื่องเจ้ากรรมนายเวรได้ชัดเจนมาก ตามชื่อของมันนะครับ แล้วมันก็เป็นเรื่องของตัวละครตัวนั้นๆเลย ผมติดตามเพราะผมชอบอ่านหนังสือพวกนี้อยู่แล้ว พวกกฎแห่งกรรม ”

(ทวีวัฒน์ อายุ 27 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

อย่างไรก็ตาม มีผู้ชมบางคนที่มีทัศนคติเชิงลบต่อเนื้อเรื่องของละคร ในประเด็นของการนำเสนอในเรื่องที่ข้ามชาติภพ และการนำเสนอเนื้อเรื่องที่น่ากลัวเกินไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ไม่เห็นด้วยในเรื่องข้ามชาติภพ ซึ่งยังพิสูจน์ไม่ได้

พบว่าผู้ชม 1 คน มีทัศนคติในเชิงลบกับการที่ละครนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับการข้ามชาติภพ ซึ่งให้ความเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ ไม่เชื่อในเรื่องชาตินี้ชาติหน้า น่าจะนำเสนอในเรื่องราวที่เป็นปัจจุบันโดยไม่จำเป็นต้องโยงไปชาติที่แล้ว เพื่อให้ดูสมจริงมากขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เวรเกินไป เหตุผลใช้ได้ แต่สมมติสถานการณ์มันเกินจริง พิสูจน์ไม่ได้ ตอนหลังๆของหมิวที่วิ่งเข้าออกนรกสวรรค์ มันดูเวอร์ รู้สึกว่าการทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มันเห็นกันในปัจจุบันได้ ไม่เห็นจะต้องข้ามชาติข้ามภพขนาดนั้น เหมือนละครพยายามชักจูงให้คนเชื่อในปาฏิหาริย์”

(อดิگانต์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2544)

★ น่ากลัว รุนแรงเกินไป

การนำเสนอที่เป็นบาปในเรื่องของการฆ่าคนตาย หรือการที่คนรอบข้างต้องร่วมชดใช้กรรมไปด้วย ซึ่งให้ความเห็นว่ารุนแรงเกินไป น่าจะนำเสนอเรื่องเวรกรรมในรูปแบบแตกต่างไปจากที่นำเสนอนี้ได้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ฉากของสัตว์ตบงกชน่ากลัว ที่ฆ่าพ่อแม่ตัวเอง ฆ่าทั้งบ้านเลย ใจร้าย ใช้ยาพิษแล้วฆ่าเพียงเพื่อจะไปเที่ยวกับแฟน แล้วที่พ่อจะเข้ามาเพื่อช่วย แต่กลับเอายาพิษกรอกปากพ่ออีก เกือบฉากนี้ไปเลย ดูแล้วร้องไห้เศร้า มันใจร้ายเกินไป”

(ชวิกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

"ฉากที่ลงเสามันโหดไป ไม่เห็นจะต้องขนาดนั้นเลย ชีวิตคนตั้งหลายคน อยู่ดีๆ ไปฆ่าเขา แล้วยังมีคนท้อง มีเด็ก แล้วพอเด็กไม่ตาย ก็ลงเสาซ้ำอีก โหดมาก น่ากลัวสุดเลย"

(นันทิษา อายุ 15 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

"ไม่เห็นด้วยครับ สิ่งทีละครเรื่อง "เจ้ากรรมนายเวร" นำเสนอออกมามันไม่จำเป็นต้องฆ่าคนต้องอะไร ชีวิตคนเรามันมีหลายด้าน มันมีระดับขั้นตอนที่น่าจะนำมา present ได้ดีกว่า ออกมาในแนวจิตวิทยามากกว่า"

(คมกริตย์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

"ฉากบางฉากก็น่ากลัว อย่างเช่นฉากคนตายคนแรกที่เป็นดารามันเกินไป แล้วก็ฉากของครอบครัวสันติสุข คือตัวเขาควรจะได้รับกรรม ไม่ใช่ลูกเมียของเขาด้วย มันไม่ควรที่เขาทำกรรมเขาก็ควรจะได้รับกรรม ไม่ใช่เอาลูกเมียมารับกรรมด้วย เมียก็ถูกข่มขืน ลูกก็ถูกข่มขืนแล้วเป็นบ้า ตรงนี้เกินไปแล้ว"

(กนิษฐา อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่าผู้ชมโดยส่วนใหญ่จะชอบในเนื้อเรื่องของละครโทรทัศน์ชุดนี้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นละครที่มีสาระ สอนให้คนทำความดี ให้แง่คิดที่เป็นประโยชน์ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มองว่าเนื้อเรื่องไม่สมจริงเกินไป ในประเด็นของการนำเสนอเรื่องราวที่ข้ามชาติภพ อย่างไรก็ตามกลับพบว่า ผู้ชมถึง 14 คนจากทั้งหมด 32 คน ให้ความเห็นว่าละครโทรทัศน์ชุดนี้ มีเนื้อเรื่องที่น่ากลัว รุนแรงเกินไปในบางฉาก ทำให้ไม่กล้าดู ตัวอย่างเช่น ความรุนแรงของภาพที่แต่ละคนต้องชดใช้กรรม และส่งผลไปถึงคนรอบข้าง ซึ่งผู้ชมหลายคนไม่เห็นด้วย โดยให้ความเห็นว่าการกระทำของแต่ละคนไม่ควรที่จะส่งไปทำให้คนรอบข้างต้องเดือดร้อนไปด้วย เป็นต้น

2.2 นักแสดง

พบว่าผู้ชมโดยส่วนใหญ่จะไม่ให้ความสำคัญกับทีมนักแสดงมากนัก เนื่องจากสนใจในเรื่องของละครมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามผู้ชมส่วนหนึ่งจะให้ความสำคัญกับนักแสดงแต่ละคนแสดงได้สมบทบาท รู้สึกชื่นชอบในความสามารถในการแสดง และมีเพียงผู้ชมบางคนเท่านั้นที่ติดตามดูเพราะนักแสดงนำหญิง โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ไม่สนใจ ถึงเปลี่ยนนักแสดงก็ยังคงดูอยู่ดี

เนื่องจากละครจะเน้นที่เนื้อเรื่องมากกว่า ดังนั้นผู้ชมโดยส่วนใหญ่จะมุ่งความสนใจไปที่ความสนุกสนาน น่าติดตามของเนื้อเรื่องละคร จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับนักแสดงเลย โดยเฉพาะในกลุ่มของวัยรุ่นชาย และวัยทำงานชาย ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ดูที่เนื้อเรื่อง ไม่ได้สนใจที่ดารานะ ถึงจะเป็นคนอื่นมาเล่นก็ดูอยู่ดี เจ๊ๆ ชอบที่หนังมากกว่า มันสนุกอยู่แล้ว ไม่ต้องเกี่ยวกับดารานะเลย ถึงไม่ใช่หมิวก็ดูอยู่ดีครับ เพราะปกติที่ดูละครก็ไม่ได้มองดารานะเลย เพราะชอบแบบบู๊ๆ เอามันอย่างเดียวดารานะไม่ต้อง”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ดูละครเรื่องนี้เพราะว่ามันเป็นละครที่ให้ทัศนคติ มุมมอง ที่ไม่เคยมีใครให้มาก่อน ไม่เกี่ยวกับดารานะเลย ไม่ค่อยรู้จักอยู่แล้วด้วย จะใครเล่นก็เหมือนกันแหละ เล่นให้มันดีละกัน คนมันก็ดูเองละ”

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“ดารานะไม่เกี่ยว ก็ไม่ได้ชอบดารานะ แล้วก็ไม่ได้สนใจว่าเรื่องนี้ดาราคอนไหนเล่น ชื่อดารานะผมก็ยังไม่รู้จักเลย ละครมันดีของมันอยู่แล้ว ไม่ต้องเอาดารามาตั้งคนเค้าก็ดูกันนะผมว่า เพราะที่ฟังๆ มากก็ไม่เห็นจะมีใครพูดถึงดารากันเลย เห็นบางคนชอบเอาละครมา mouth กัน”

(พิบูลย์ อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

“แต่เรื่องนี้ถ้าดาราคอนอื่นเล่นก็ดู เพราะชอบเนื้อหามากกว่า”

(คมกริตย์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ชอบที่เรื่องมากกว่า เรื่องเจ้ากรรมนายเวร อยากรจะติดตาม ดาราก็มีลิตาคนเดียวที่รู้จัก นอกนั้นก็ไม่วู้จักไม่ได้สนใจ”

(หนูกัน อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ถ้าไม่ใช่ดาราชุดนี้เล่นก็ดูอยู่ดี ไม่ได้ดูเพราะดารา เวลาดูละครไม่ได้ให้ความสนใจกับดาราเท่าไร จะสนใจเรื่องเนื้อหาและการนำเสนอมากกว่า”

(อติกานต์ 26 ปี, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2544)

★ นักแสดงไม่ใช่สาเหตุหลักที่ทำให้ดู แต่ก็ชื่นชอบในการแสดง

สำหรับผู้ชมบางคนจะกล่าวว่า นักแสดงไม่ใช่สาเหตุหลักที่ทำให้ติดตามดูละครเรื่องนี้ แต่ก็มีความรู้สึกชื่นชอบในความสามารถการแสดงของแต่ละคน ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ไม่เกี่ยวกับตัวดาราเท่าไร คิดว่าเฉพาะเนื้อหาเป็นหลักนะ เพราะเวลามาคุยกันก็ จะไม่เคยพูดถึงดารากันเลย แต่ทุกคนก็เล่นได้ดีนะ โดยเฉพาะหมีวเล่นได้ดีมาก เล่นได้หลายบทบาทดี แต่ก่อนนี่ก็เป็นไฮโซๆ ตอนชาติแรก เต็มรำก็ได้ แต่ชอบตอนชาติที่เป็นคนใบ้ครับ เล่นได้เก่งดี สื่ออารมณ์ได้ดีทั้งๆ ที่ไม่ได้ใช้คำพูด”

(ไมเคิล อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

★ ชอบหมีว

และมีผู้ชมบางคนที่ชื่นชอบในผลงานการแสดงของคุณลลิตา ปัญโญภาส นักแสดงนำหญิงในละครโทรทัศน์เรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” นี้ จึงทำให้สนใจติดตามดูละครเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ชอบเรื่องนี้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“คิดว่าดาราก็เป็นส่วนหนึ่งนะคะ ถ้าเป็นดาราไม่ดังมาเล่นก็คงไม่ดึงดูดเท่ากับหมีว ชอบหมีวคะ ชอบหมีวเรื่องนี้สวยมาก สวยหลายๆ แบบในแต่ละชาติ ปกติจะดูละครที่หมีวเล่นอยู่แล้ว ดูมาตลอดทุกเรื่องเลยละคะ ชอบมาก เล่นเก่งแล้วก็สวยด้วย ”

(ชวิกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

“ก็เห็นว่าหมีเล่นตอนที่มาโฆษณาตอนแรก ก็สนใจอยากติดตาม ชอบดูหมีเล่นละคร เค้าเล่นเก่งดีนะ เล่นได้หลายบทบาทดี ดูอย่างไรก็สวย มันก็เป็นส่วนหนึ่งเหมือนกันนะ”

(ศิรินธร อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2544)

“ตัวนักแสดงมีส่วนมากเลยที่ทำให้ติดตามดู เพราะดูละครแนวแรกจะดูดาราก่อน ดาราดีก็จะดู แล้วก็มาดูเนื้อหา เรื่องนี้ดาราดีๆ ก็เยอะนะ แล้วก็เล่นกันได้ดีมาก”

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

“ดูทุกตอนเลยคะ ถ้าดูไม่ทันก็จะอัดวิดีโอไว้ เพราะชอบดูหมี ตัวละครมีส่วนมาก เพราะว่าดาราดูแต่ละคนก็มีส่วนมาก”

(ทิพวรรณ อายุ 28 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับนักแสดงในละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” นี้ เนื่องจากว่าจะให้ความสนใจที่เนื้อเรื่องของละครมากกว่า นั่นคือถึงแม้ว่าจะไม่ใช่นักแสดงชุดนี้ก็จะยังคงติดตามดูละครเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามยังมีผู้ชมบางส่วนโดยเฉพาะในกลุ่มของผู้หญิงทั้งวัยรุ่น และวัยทำงาน ที่ยังคงให้ความสำคัญที่ตัวนักแสดง โดยพบว่าแต่ละคนจะมีความชื่นชอบในนักแสดงนำหญิง ซึ่งมีผลต่อการที่ติดตามดูละครเรื่องนี้ รวมถึงเป็นสาเหตุที่จูงใจให้สนใจละครเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้น

2.3 เทคนิค รูปแบบการนำเสนอ

จากการสัมภาษณ์ พบว่ามีความเห็นค่อนข้างหลากหลายในประเด็นนี้ โดยส่วนใหญ่จะไม่ชอบกับเทคนิคการถ่ายทำที่ไม่สมจริง แต่ผู้ชมบางคนกลับชอบเพราะเป็นคนที่ชอบละครแนวตื่นเต้น น่ากลัว และบางคนไม่ได้ให้ความสำคัญในประเด็นนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ชอบ และเห็นด้วยกับเทคนิค รูปแบบการนำเสนอ

ผู้ชมในกลุ่มวัยรุ่นที่แสดงความเห็นว่าชอบ ได้กล่าวว่าชอบละครแนวตื่นเต้น สนุกสนาน และบางคนชอบดูหนังผี นอกจากนี้ผู้ชมส่วนใหญ่จะให้ความเห็นว่าการที่ทำออกมาใน

ลักษณะที่น่ากลัว จะทำให้คนดูกลัวและไม่กล้าทำบาป จึงทำให้ชอบละครเรื่องนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ชอบดูละครที่ตื่นเต้น, ละครผี

เนื่องจากวัยรุ่นโดยส่วนใหญ่จะชอบละครที่เน้นความสนุกสนาน ตื่นเต้น รวมถึงบางคนที่ชอบละครแนวผี หรือวิญญาณ จึงทำให้สนใจติดตามละครเรื่องนี้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"รู้สึกชอบ น่าติดตามดี แล้วก็ตื่นเต้นดี ดูแล้วมันจะคอยลุ้นว่าจะเป็นอย่างไรต่อ ใครจะเป็นรายต่อไป แล้วใครจะเจออะไรบ้าง ทำได้น่ากลัวดี มันดีครับ"

(ทวีศักดิ์ อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2544)

"ดีหมด ไม่รู้จะติตรงไหน ไม่ค่อยมีหนังแบบนี้ออกมา ชอบที่ให้ออกมาเป็นแบบนี้ น่ากลัวตื่นเต้นดี เพราะปกติจะไม่ค่อยดูละคร แต่เป็นเรื่องนี้ก็ติดตามตลอด ชอบแบบที่มีสีสัน มีให้คอยลุ้นว่าผีมันจะออกมาตอนไหน ตกใจดีครับ"

(ชัยชนะ อายุ 17 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

"ชอบแบบนี้ น่าจะมีละครแบบนี้อีกเยอะๆ สนุกดีค่ะ ทั้งตื่นเต้นสนุกแล้วก็ได้แง่คิด ปกติเห็นมีแต่รักๆ ใคร่ๆ มีผีๆ ออกมาแบบนี้ก็เปลี่ยนบรรยากาศดีเหมือนกัน ไม่ซ้ำซากจำเจ น่าเบื่อ ไม่ค่อยเห็นละครแบบนี้สักเท่าไรเลย"

(ธาวินี อายุ 20 ปี, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2544)

"ชอบดูหนังผีค่ะ เลยชอบให้เป็นแบบนี้ มันชวนให้ติดตาม ตื่นเต้นน่ากลัวดี ดูไปก็กลัวๆ กล้าๆ ต้องให้น้องสาวมานั่งดูด้วย"

(สุวดี อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

★ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ทำให้คนดูกลัว

ผู้ชมส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับการที่ละครนำเสนอในลักษณะที่น่ากลัว เนื่องจากเห็นว่าจะทำให้คนดูกลัว และไม่กล้าทำผิดบาป ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็น่ากลัว แต่เป็นสิ่งที่ทำให้ได้ถูกคิดว่าคนเราไม่น่าจะไปทำสิ่งเลวๆเลย น่าจะทำแต่สิ่งดีๆ เพราะเวอร์กรรมตามทัน แล้วมันก็น่ากลัวมาก ทำสิ่งที่ดีๆดีกว่า อย่าไปสร้างกรรมสร้างเวร สร้างศัตรูเลย เราคิดว่าผู้กำกับเขาคงมีประสบการณ์เลยทำออกมาแบบนี้ เขาคงคิดดีแล้ว เขาถึงทำออกมา ก็คิดว่ามันดีนะ เอาสาระดีกว่า คือให้เด็กมีคุณธรรม เด็กเห็นมันจะได้กลัวกัน ไม่กล้าทำบาป ทำกรรม เมื่อว่าได้ดูแล้วจะไปกระตุ้นจิตสำนึกได้บ้าง”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ไม่ห rokok ค่ะ ทำให้น่ากลัวนะดีแล้ว มันก็ไม่ได้น่ากลัวเกินเหตุนะ ถึงแม้ว่าจะทำให้เด็กดู เพราะปกติผู้ใหญ่ก็ชอบหลอกเด็กเรื่องผีๆ อยู่แล้ว เช่น อยากร้องไห้ นะ เดี่ยวผีมากินตับ แต่อย่างเรื่องนี้มันก็จะได้เห็นว่ามันไม่ดี แล้วก็เจออย่างนั้นอย่างนี้ มันมีเหตุผลของมันที่จะสอนเด็กได้ ก็ต้องมีผู้ใหญ่มาสอนอยู่ด้วยตอนดู”

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

“ก็ดีเพราะเอาไว้สอนลูกได้ สอนลูกว่าพวกนี้เห็นกรรมเวรใหม่ เห็นอะไรใหม่ ถ้าทำไม่ได้นะ ตายไปอีกชาติหนึ่งแล้วจะเห็นผล จะมีเจ้าทุกข์เขามาร้องเรียน อยู่ไม่เป็นสุขหรือ”

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“ถ้าเป็นเด็กก็จะกลัว แต่เราก็ต้องสอนเขาว่าอย่าทำอย่างนั้นอย่างนี้นะ ถ้าเป็นพี่ก็จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่าประเด็นนี้มันเป็นอย่างไร มันก็เป็นประโยชน์นะในแง่ที่ทำให้เด็กเห็นตัวอย่างได้ชัดเจน แต่ก่อนก็ได้แต่สอนๆ เตือนๆ กันไป มันไม่เห็นภาพ เด็กก็ไม่ค่อยสนใจ ไม่กลัวกันเท่าไรหรือ ให้นำมันมาเป็นแบบนี้เลย ชัดเลย”

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

2.3.2 ชอบ แต่มีข้อเสนอนะในบางประเด็น

ผู้ชมบางคนได้แสดงความคิดเห็นว่า โดยรวมจะชอบเทคนิค วิธีการนำเสนอของละครเรื่องนี้ เพียงแต่มีข้อแนะนำบางประการเกี่ยวกับการลำดับเรื่องในช่วงแรกของละครที่ทำให้คนดูสับสน และการนำเสนอในด้านดีของคนเพื่อเป็นภาพเปรียบเทียบระหว่างคนดีและคนเลว เพื่อคนดูจะได้เกิดภาพชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ชอบ แต่น่าจะทำให้งงน้อยกว่านี้

ผู้ชมบางส่วนจะเกิดความสับสนในช่วงแรกของละคร เนื่องจากเป็นเรื่องราวของตัวละครหลายคน และหลายชาติที่เกี่ยวข้องกัน ทำให้ตามไม่ทัน ดูแล้วไม่เข้าใจ ต้องดูไปสักระยะหนึ่งจึงจะทำให้เข้าใจได้มากขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“มีงบบ้าง ก็นิดหน่อย ตรงที่กลับไปกลับมา ช่วงแรกจะดูไม่ค่อยรู้เรื่อง ดูไปสักสี่ห้า ตอนถึงจะเข้าใจว่ามันเป็นมาอย่างไร แล้วก็มาถามจากเพื่อนๆ เขาก็มี บางคนเค้าก็ดูรู้เรื่องนะ คนที่เค้าอ่านเรื่องย่อเค้าก็จะรู้ดีกว่าเรา”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ไม่ค่อยเข้าใจ เวลาย้อนไปย้อนมาตอนแรกๆ มันหลายคนด้วยมั้งครับ เลยดูแล้วกึ่งๆ ต้องดูไปเรื่อยๆ ตอนหลังก็จะเข้าใจมากขึ้น”

(เอก อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ก็เรื่องความสับสน ถ้ามีการให้ Background เสียหน่อยว่าเรื่องราวมันเป็นมาอย่างไรก็ดี เพราะเราดูเราก็ไม่รู้ว่ามันเป็นมาอย่างไร แล้วน่าจะมีการย้อนอดีตให้ดูเสียหน่อย เพื่อที่จะรู้ที่มาที่ไป นี่ต้องดูจนจบถึงจะรู้เรื่อง บางคนก็อาจจะเลิกดูไปกลางคันเสียก่อน”

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

★ ชอบ แต่น่าจะนำเสนอด้านดีด้วย

ความคิดเห็นจากวัยรุ่นหญิงคนหนึ่ง ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าละครน่าจะนำเสนอในด้านดีของมนุษย์ด้วย เพื่อเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าคนที่ทำดีก็จะได้ผลตอบแทน ส่วนคนที่ทำชั่วก็ต้องได้รับกรรม จะทำให้คนดูได้ภาพที่ชัดเจนมากขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็ชอบนะ แต่ว่าไม่น่าเน้นแต่เรื่องกรรมอย่างเดียว ควรจะมีเรื่องการทำความดี แล้วจะได้เปรียบเทียบกันได้บ้าง นี่จะเห็นแต่การกระทำที่เป็นบาปแ่งเดียว ถ้าเอามาให้มันเห็นผลกรรมที่ต่างกันระหว่างกรรมดี กับกรรมชั่ว มันก็จะดีกว่านะ”

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

★ ชอบ แต่น่าเสนอของคนแรกๆ มากเกินไป

วัยรุ่นชายคนหนึ่งกล่าวว่า ละครเน้นที่ตัวละครช่วงแรกมากเกินไป ทำให้ขาดรายละเอียดของเรื่องราวในช่วงหลัง ได้เสนอแนะว่าน่าจะเฉลี่ยเรื่องราวของแต่ละคนให้มีเวลาใกล้เคียงกันมากกว่านี้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ไม่ชอบช่วงตอนหลังๆ ที่จะตัดต่อมากเกินไป คือจะไปเน้นแต่ของคนแรกๆ เยอะไป พอตอนหลังมันก็เลยเหลือวันเดียวตาย แล้วก็จบแค่พระเอกกับนางเอกในชาติสุดท้าย ไม่เห็นของคนอื่นๆ จะอยากรู้ของคนอื่นที่เหลือด้วยว่าใช้หนี้กรรมแล้วจะเกิดอะไรขึ้น”

(วรวิทย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์)

2.3.3 ไม่ชอบเลย

สาเหตุหลักที่ทำให้ผู้ชมส่วนใหญ่ไม่ชอบการนำเสนอของละครเรื่องนี้ ก็คือการถ่ายทำที่ไม่สมจริง และการนำเสนอภาพที่น่ากลัว รุนแรงเกินไปในบางฉากของละคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ การถ่ายทำไม่สมจริง

เนื่องจากละครเรื่องนี้ต้องใช้เทคนิคการถ่ายทำพิเศษหลายฉาก ทำให้ผู้ชมหลายคนพบเห็นในความผิดพลาด ความไม่สมจริงในการถ่ายทำในฉากต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเทคนิคการถ่ายทำ หรือเทคนิคการแต่งหน้า รวมถึงเรื่องราวต่างๆ ที่นำเสนอในละครที่เป็นไปไม่ได้ในความเป็นจริง ส่งผลทำให้เกิดทัศนคติทางลบในประเด็นนี้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ไม่ชอบตอนที่มีสัตว์มาวิ่งไล่ ที่ตัวเป็นคนแต่หัวเป็นหมูป่า มันดูไม่สมจริง มันน่าจะเป็นคนมากกว่าจะได้รู้สึกว่ามันเป็นไปได้ในความเป็นจริง คือดูแล้วมันตลกมากกว่าจะน่ากลัวนะผมว่า น่าจะเป็นแบบไปล่าสัตว์แล้วโดนกับดักเสียเอง เป็นการรับกรรมอย่างที่เคยทำมา แต่แบบนี้มันตลกนะ ไม่สมจริงเลย”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ไม่ชอบฉากที่เป็นนักศึกษาสัตวแพทย์ ตอนที่ผ่าตุ๊กแก มันทำไม่เหมือนเลยตรงตัวตุ๊กแก ดูแล้วเหมือนยาง เหมือนของปลอมมากๆเลย”

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

“วิธีการ present คือเนื้อเรื่องมันไม่ค่อยมีอะไร เนื้อเรื่องมันเป็นเรื่องธรรมดาๆ คือเรื่องจริงๆมันน้อยมาก ละครกก็พยายามทำให้เรื่องมันเย็นเยือกเกินไป จากที่ไม่สมจริงมากๆก็คือ จากที่ผีตามมาตึงนะ ตอนนั้นไม่สมจริงมาก จากที่มีผีนอนอยู่แล้ว ผีดึงไปใส่โลงศพ อันนั้นมันไม่สมจริงเลย”

(คมกริตย์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ก็มีบางฉากที่งงๆ ก็อย่างเช่นนั่งๆอยู่ก็เห็นผีเต็มไปหมดเลย คือฉากของคนที่เป็นดารา หรือดูอีกทีมันก็ไปอยู่ในโลงแล้ว คือมันทำให้สยองแต่มันไม่ค่อยสยอง คือถ้าจะให้น่ากลัวมันน่าจะทำได้ดีกว่านี้ คือทำไม่เหมือนนะ”

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

★ นำเสนองภาพรุนแรงเกินไป

ผู้ชมบางคนไม่เห็นด้วยกับการนำเสนองภาพที่น่ากลัว รุนแรงเกินไป น่าจะหลีกเลี่ยงโดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบอื่น เพื่อที่จะให้เด็กสามารถดูด้วยได้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“คือน่ากลัวเกินไปหน่อย อย่างตอนที่ผีมาตามสิงนางเอก ซึ่งจริงๆมันเป็นไปไม่ได้ อย่างถ้าทำไม่ได้มา มันก็ควรจะใช้กรรมอย่างหนึ่งที่มันเป็นไปได้ มาเป็นผีมันก็ไม่น่าจะเป็นไปได้ แล้วมันก็ไม่อยากให้เด็กดูด้วย มาเป็นผีแบบนี้เด็กมันก็กลัวกันนะ”

(พิบูลย์ อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

“มันแรงไปนิดหนึ่ง อย่างตอนฆ่าสัตว์ นำเสนอได้ชัดเจนแต่แรงไปหน่อย เขาคงอยากให้คนดูกลัว แต่มันก็เกินไป เพราะปกติก็ไม่น่าจะให้เด็กเห็นภาพน่ากลัวขนาดนี้ ก็ไม่รู้สิ มันก็มีทั้งแง่ดี แล้วก็ไม่ได้ แต่ผมว่ามันน่าจะมียุทธวิธีการนำเสนอแบบอื่นที่มันรุนแรงน้อยกว่านี้นะ”

(สินวัฒน์ อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

2.3.4 ไม่แสดงความคิดเห็น

มีผู้ชมบางคนที่ไม่ได้แสดงความเห็นในเรื่องของเทคนิค รูปแบบการนำเสนอ โดยให้เหตุผลว่า ไม่ได้สนใจในประเด็นนี้ จะติดตามดูที่เนื้อเรื่องของละครมากกว่า โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ สนใจที่เนื้อเรื่อง มากกว่าเทคนิคการถ่ายทำ

พบว่าวัยรุ่นชาย 1 คน และวัยรุ่นหญิง 2 คน ไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องของเทคนิคการถ่ายทำ เพราะรู้สึกชอบ และติดตามในเนื้อเรื่องของละคร จึงทำให้มองข้ามในประเด็นนี้ไป ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ไม่ได้สนใจค่ะ เรื่องมันก็สนุกอยู่แล้ว มันก็คงมีสมจริงไม่สมจริงบ้างเป็นธรรมดาของละครไทย แต่ได้ขนาดนี้หนูก็ว่าก็ดีแล้วนะ ดูเอาสนุกมากกว่าจะมามองเรื่องจับผิด เรื่องสมจริงไม่สมจริง แค่นี้ก็ทำดีที่สุดแล้วละค่ะ ให้กำลังใจค่ะ ทำต่อไปนะคะ”

(ชวิกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่าผู้ชมส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในผู้ชมวัยทำงานจะไม่เห็นด้วยกับวิธีการนำเสนอของละคร ในประเด็นของความไม่สมจริง การถ่ายทำที่ตัดกลับไปมาในแต่ละช็อต ทำให้คนดูสับสนไม่เข้าใจ รวมถึงการนำเสนอภาพที่น่ากลัว รุนแรงเกินไป แต่ในกลุ่มของวัยรุ่นจะแสดงความคิดเห็นที่ค่อนข้างจะหลากหลาย คือมีทั้งชอบในความตื่นเต้นของการนำเสนอ ซึ่งจะพบในกลุ่มวัยรุ่นชาย และไม่ชอบกับการถ่ายทำที่ไม่สมจริงในวัยรุ่นทั้งชายและหญิงบางส่วน และมีกลุ่มตัวอย่างอีกเพียง 3 คนซึ่งไม่ได้ให้ความเห็นกับวิธีการนำเสนอ ซึ่งประกอบด้วยวัยรุ่นชาย 1 คน และวัยรุ่นหญิง 2 คน จากผู้ชมทั้งหมด 32 คน เนื่องจากว่าไม่ได้สนใจในประเด็นของการถ่ายทำ หรือรูปแบบการนำเสนอ

2.4 การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหลังจากที่ได้ชมละคร

ในประเด็นของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พบว่ามีความแตกต่างกัน คือจะมีทั้งผู้ชมที่เกิดความรู้สึกเชื่อในเรื่องเวรกรรมมากขึ้น กลัวการทำบาปมากขึ้น หรือบางคนจะเกิดความ

กลัวเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และบางคนไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติใดๆ เลย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความเชื่อ

พบว่าละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” นี้ส่งผลให้ผู้ชมโดยส่วนใหญ่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ ความเชื่อ โดยจะมีความเชื่อในเรื่องของเวรกรรม บาปบุญคุณโทษมากขึ้น รวมถึงเกิดความรู้สึกกลัวการทำบาปมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ มีความเชื่อ และกลัวการทำบาปมากขึ้น

ทั้งนี้ผู้ชมโดยส่วนใหญ่จะมีความเชื่อในเรื่องของเจ้ากรรมนายเวรอยู่แล้ว ดังนั้นหลังจากที่ได้ชมละครโทรทัศน์เรื่องนี้ จึงเป็นการตอกย้ำความคิด ความเชื่อที่มีอยู่เดิม ส่งผลให้เกิดความเชื่อในเรื่องนี้มากขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เปลี่ยนครับ คือหลังจากดูแล้ว ทำให้เราคิดมากขึ้นว่าสิ่งนี้ไม่ตีจริงๆนะ แต่จากการที่เรายังไม่ดูนี้ บางครั้งทำอะไรมันไม่ค่อยได้คิดเท่าไร แต่เมื่อมีอะไรมาสื่อให้ดูแล้วก็คิดมากขึ้น มันเหมือนกับเห็นตัวอย่างที่ชัดเจน ตอกย้ำสิ่งที่เราเคยเชื่ออยู่ก่อนแล้ว ทำให้ยิ่งเชื่อเข้าไปใหญ่แล้วก็จะระวังการกระทำ คำพูดของตัวเองมากขึ้น”

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“จริงๆแล้วก็ตื่นครับ เพราะดูแล้วมันเหมือนกับย้ำ ทำให้รู้สึกมากขึ้น บางทีมันลืมกันได้ความรู้สึกพวกนี้ มีละครออกมาก็เหมือนมาย้ำให้เราไปนึกถึงเรื่องพวกนี้ ก็รู้สึกกลัวกลัวจะระวังๆ มากขึ้นเวลาจะทำอะไร”

(ทวีวัฒน์ อายุ 27 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ปกติก็เชื่ออยู่แล้ว เรื่องนี้เหมือนกับย้ำมากกว่า แต่มันก็สะดุดเหมือนกันละ สิ่งที่เคยทำไม่ดีไปก็จะเพลๆ ลงบ้าง แต่ก่อนก็ไม่ค่อยได้คิดเรื่องบาปเรื่องกรรมสักเท่าไร พอมาเห็นในละคร มันก็ไปย้ำเตือนตีเหมือนกัน คนไทยตอนนี้ก็มัวแต่ตั้งหน้าตั้งตาทำมาหากิน ลืมๆ เรื่องพวกนี้ไปกันหมดแล้ว มีละครออกมาก็จะได้มากกระตุ้นจิตสำนึกคนตีเหมือนกัน”

(พิบูลย์ อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

“เปลี่ยนนะ จะเชื่อมากขึ้น เพราะจริงๆ เวลาทำอะไร ก่อนดูหนังเรื่องนี้เราก็คิด อยู่แล้ว แต่พอดูหนังเรื่องนี้แล้วมันก็ยิ่งย้ำให้เราแน่ใจมากขึ้นมาว่า จริงๆนะ การที่เราทำไม่ได้นะ เชื่อว่าจะย้อนกลับมา ก็ไม่แน่อ้อมก้อมหน้าก็อาจจะได้รับผลกระทบแบบนี้ก็ได้ แล้วก็อีกอย่างหนึ่ง มันทำให้คนมีกำลังใจนะ ที่ตัวเองได้จากหนังคือได้กำลังใจมากกว่าเรื่องการทำบาป บางครั้งเคย เห็นคนที่อยู่ข้างถนนว่าทำไมเขาถึงต้องรับกรรมมากขนาดนี้ ชีวิตโหดร้ายขนาดนี้ ก็ทำให้ได้คำตอบว่าชาติก่อนเขาอาจทำอะไรรุนแรงมากจนชาตินี้ต้องชดใช้กรรม ดูแล้วมันมีกำลังใจ”

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

“ก็จะกลัวมากขึ้น เหมือนกับละครให้เราได้รู้ได้เห็น เวลาจะทำอะไรก็ต้องคิดก่อน ถ้ามันเกิดกับตัวเราบ้างจะเป็นอย่างไร เมื่อก่อนจะไม่ค่อยสนใจเรื่องนี้สักเท่าไร แต่ตอนนี้เวลาจะทำอะไรก็ต้องคิดก่อนทำ”

(ชัยชนะ อายุ 17 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

“ชอบตกปลา พอดูก็เลิกตกปลา กลัวครับ เลิกแบบขยี้ทิ้งเลยครับ แต่ก่อนตอน ตกปลาเมื่อจะลอกครับ เป็นแผลคัน หามอกก็ไม่หาย แต่พอเลิกตกก็ไม่เป็นเลยครับ ก็ไม่แน่ใจว่าจะ เกี่ยวกับการเจ้ากรรมนายเวรหรือเปล่า แต่มันก็คงจะมีส่วนบ้างมั้งครับ แต่ก็ไม่ได้ตกแล้วครับ ไม่ได้ ประโยชน์อะไรด้วย”

(สมรักษ์ อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

2.4.2 มีการเปลี่ยนแปลงเพียงบางประการ

มีผู้ชมส่วนหนึ่งที่กล่าวว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความเชื่อ เนื่องจากว่า ปกติจะเชื่อในเรื่องนี้มากอยู่แล้ว แต่จะเกิดความรู้สึกกลัวต่อการทำบาปมากขึ้น และบางคนที่ กล่าวว่าเชื่อมากขึ้น แต่ไม่ได้เกิดความรู้สึกว่ากลัวการทำบาปมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เชื่อเท่าเดิม แต่กลัวบาปมากขึ้น

ในกลุ่มของผู้ชมที่เป็นวัยรุ่นหญิง ซึ่งจะมีความเชื่อในเรื่องนี้มากอยู่แล้ว จึงได้ให้ความเห็นว่า ละครเรื่องนี้ไม่ส่งผลต่อความเชื่อที่มีอยู่เดิม แต่จะทำให้เกิดความรู้สึกกลัวการทำบาปมากขึ้น เนื่องจากเห็นตัวอย่างที่ชัดเจนในละคร ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เรื่องความเชื่อจะไม่ต่าง เพราะก็ฟังมาตั้งแต่เด็กแล้วว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เพียงแต่มาดูละครแล้วมันจะเห็นชัดขึ้นมาอีก ทำให้จะกลัวเรื่องบาปมากขึ้น เหมือนเมื่อก่อนได้แต่ฟังๆ มายังไม่เคยเห็นภาพ พอมาดูละครแล้วมันก็มาย้อนที่เราเคยทำมา ก็เลยจะกลัวมากขึ้น ไม่กล้าทำอะไรที่ไม่ดีอีก”

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

“จากเดิมที่กลัวอยู่แล้ว ยิ่งมาดูยิ่งกลัวมากขึ้น มันยิ่งนึกภาพออก ดูแล้วก็ไม่กล้าทำผิดอีก กลัวจะเหมือนกับในละคร แต่พูดถึงเรื่องความเชื่อก็ได้เปลี่ยนแปลงนะคะ เพราะปกติหนูจะเชื่อเรื่องพวกนี้มากอยู่แล้ว”

(นันทิชา อายุ 15 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

★ เชื่อมากขึ้น แต่ไม่ได้กลัวบาปมากขึ้น

ผู้ชมบางคนที่เคยเชื่อในเรื่องนี้อยู่แล้ว และบางคนที่ไม่เคยเชื่อเรื่องของเวรกรรมเลย ได้กล่าวว่าหลังจากที่ชมละครเรื่องนี้ ทำให้รู้สึกที่เชื่อมากขึ้น แต่ไม่ได้มีผลในเรื่องของความรู้สึกลัวต่อการทำบาป ทั้งนี้เนื่องจากว่าปกติไม่ได้เป็นคนที่ทำบาปอยู่แล้ว ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“มีความเชื่อมากขึ้นนะคะ เพราะแต่ก่อนเนี่ยจะไม่สนใจเรื่องพวกนี้เลย แต่ไม่กลัวว่าเราจะทำบาป เพราะเราคิดว่าเราไม่ได้ทำอะไรที่เป็นบาป แต่ทำให้เราระมัดระวังมากขึ้นเวลาทำอะไร ว่าเราจะไปทำร้ายใครเขาหรือเปล่า บางครั้งเราอาจจะไม่เข้าใจ”

(กนิษฐา อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“ก็เชื่อนะครับ เพราะว่าการได้ดูละครมันมีผลทำให้มีความเชื่อมากขึ้น มันเหมือนไปย้ำสิ่งที่เราคิดเราเชื่ออยู่แล้ว แต่เรื่องกลัวก็คงไม่นะ เพราะปกติก็ไม่ค่อยทำอะไรที่มันไม่ดีอยู่แล้ว ก็จะไม่กลัวครับ”

(ภาคภูมิ อายุ 24 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

2.4.3 เปลี่ยนแปลงแค่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ผู้ชมบางคนมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เนื่องจากเกิดความรู้สึกร่วมไปกับละคร แต่หลังจากที่ละครจบ ความรู้สึกดังกล่าวได้ลดน้อยลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ กลัวแค่ช่วงที่ละครฉาย

วัยรุ่นชาย 1 คน และวัยรุ่นหญิง 1 คน ได้กล่าวว่าเกิดความรู้สึกกลัวการทาบอบในช่วงที่ละครฉาย ได้มองย้อนถึงการกระทำของตนทำให้เกิดความรู้สึกกลัว แต่เมื่อละครจบลง ความรู้สึกดังกล่าวก็หมดไป ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“กลัวมากเลยครับ แต่ก่อนจะตกปลาทุกวัน แต่ตั้งแต่ดูละครเรื่องนี้ก็จะน้อยลงเรื่อยๆ ก็จะได้ไม่ได้ตกเลยครับ เห็นในละครมันก็เลยจะกลัว แต่พอผ่านไปสักพักก็ตกบ้าง มันก็ลืมๆ ไป แต่ก็ว่าจะเลิกขาดอยู่เหมือนกัน”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ก็นิดหน่อย กลัวมากกว่าเดิม แต่ก็แค่ช่วงหนึ่ง ช่วงที่ดูละครก็กลัวไม่ตบยุงเลยคะ แต่พอละครจบไปสักพัก สักเดือนหนึ่งก็มาตบเหมือนเดิมแล้ว”

(ชวิกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

2.4.4 ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือความเชื่อ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ละครเรื่องนี้ไม่ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติกับผู้ชมบางคน โดยบางคนที่มีความเชื่อในเรื่องนี้มากอยู่แล้ว หรือบางคนที่ไม่เชื่อ ก็ยังคงไม่เชื่ออยู่เช่นเดิม โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เชื่อมากอยู่แล้ว และปกติก็ไม่ได้ทาบอบ

ผู้ชมส่วนหนึ่งได้ให้ความเห็นไว้ว่าละครเรื่องนี้ไม่ได้ส่งผลต่อความเชื่อในเรื่องเจ้ากรรมนายเวร เรื่องบาปบุญคุณโทษ เนื่องจากมีความเชื่อในเรื่องนี้อยู่แล้ว จึงมองว่าเป็นเพียงแค่การย้ำความคิดที่มีอยู่ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“คือเรื่องนี้ก่อนกับหลังดูไม่เกี่ยวกับ เพราะว่าเชื่อเรื่องนี้อยู่แล้ว เชื่อมมาตั้งแต่เด็กๆ เพราะถูกปลูกฝังมาจากที่บ้าน แล้วก็เรียนมาสมัยเด็กๆ พวกศาสนา ศีลธรรมพวกนี้ ส่วนเรื่องบาป ปกติกี่ไม่ได้ทำอะไรร้ายแรงมากมายอยู่แล้วครับ ก็จะไม่เฉยๆ ไม่ได้กลัวอะไร”

(ไมเคิล อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“เหมือนเดิม ไม่เปลี่ยน เพราะผมเชื่อว่าคนเราเกิดมามีกรรม ทุกคนมีสิทธิ์เลือก แต่ว่าการเลือกของเราก็อยู่บนสิ่งที่กำหนดมาแล้ว เพราะการที่เขาที่กำหนดมามันไม่ใช่ถูกกำหนด มาเป็นเส้นตรง มันมีแขนงให้เราเลือก และสิ่งที่เราเลือกไม่ว่าจะเป็นแขนงไหนก็ล้วนถูกกำหนด เอาไว้อยู่แล้ว ผมดูละครเรื่องนี้แล้วไม่กลัวการทำบาปครับ เพราะผมเชื่อว่าบางครั้งผมอาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องทำบาป แต่มันก็ไม่ใช่ว่าบาปที่ร้ายแรง”

(คมกริตย์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“เหมือนเดิมครับ ก็มันรู้อยู่แล้ว เพราะตัวเราก็จะรู้อยู่แล้วว่าไม่ควรจะทำบาป ก็เชื่อเรื่องนี้อยู่แล้ว มันเหมือนไปย้ำความคิดมากกว่า”

(วรวิทย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

“ก็เชื่อเหมือนเดิม เพราะเชื่อเรื่องนี้มากอยู่แล้ว เชื่ออย่างไรก็อย่างนั้น ปกติกี่ไม่เคยทำบาปอะไรร้ายแรง ก็เลยไม่ค่อยกลัวเท่าไร”

(ธาวินี อายุ 20 ปี, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2544)

“ไม่เปลี่ยนนะคะ เพราะจริงๆ แล้วก็กลัวบาปอยู่แล้ว ไม่มีผลกระทบมากจากที่ดู ละคร มันทำให้เข้าใจมากขึ้นมากกว่า สามารถมองเห็นรายละเอียดทำให้เข้าใจมากขึ้น”

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

★ เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง และยังคงเหมือนเดิม

ผู้ชมวัยทำงานหญิงคนหนึ่งซึ่งเดิมเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งในเรื่องนี้ กล่าวว่าไม่เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติ ความเชื่อ ภายหลังจากที่ดูละครเรื่องนี้ ดังตัวอย่างจากการ สัมภาษณ์

“ก็จะเคยรู้เรื่องพวกนี้อยู่แล้ว ดูแล้วไม่เปลี่ยน เหมือนเดิม ไม่กลัวเรื่องทำบาป เพราะเชื่อว่าคนเราจะมีสองด้านอยู่แล้ว ซึ่งบางทีอาจจะทำบาปไปโดยไม่ตั้งใจ ก็จะยอมรับกับผลที่จะเกิดขึ้นอยู่แล้ว ละครไม่มีผลต่อความคิด ความเชื่อเลย”

(อติกานต์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2544)

★ ไม่เชื่อ และก็ยังคงไม่เชื่อ

ผู้ช่วยทำงานหญิงอีกคนหนึ่งซึ่งไม่มีความเชื่อในเรื่องของเวรกรรม ได้กล่าวว่า ละครเรื่องนี้ไม่มีผลทำให้เกิดความเชื่อในเรื่องนี้ หรือกลัวการทำบาปมากขึ้น แต่เป็นการย้ำให้กระทำความดีมากกว่า ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“มันไม่ใช่กลัวหรือไม่กลัวการทำบาป เพราะปกติก็ไม่ได้มีวิธีชีวิตคลุกคลีกับการทำบาปทำกรรมอยู่แล้ว ก็ดำรงชีวิตตัวเองให้ดี ห่างไกลการทำชั่วอยู่แล้ว อันนี้อาจจะเป็นเพราะว่ามีความเชื่อเรื่องการทำความดี การเป็นคนดีอยู่แล้ว การดูละครก็มาเสริมฐานความเชื่อเรื่องการทำความดี แต่ไม่ใช่เรื่องเวรกรรม”

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่าในกลุ่มของวัยรุ่นชายส่วนใหญ่จะเชื่อในเรื่องเวรกรรมมากขึ้นรวมถึงความรู้สึกที่เกรงกลัวต่อการทำบาปมากขึ้น ในขณะที่วัยรุ่นหญิงกลับพบว่าไม่มีความเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความเชื่อ เนื่องจากว่าจะมีความเชื่อในเรื่องนี้ค่อนข้างมากอยู่แล้ว แต่จะเกิดความรู้สึกกลัวการทำบาปมากขึ้นจากการที่เห็นภาพอย่างชัดเจนที่นำเสนอในละคร และในกลุ่มของวัยรุ่นทำงานจะให้ผลที่ใกล้เคียงกันทั้งหญิงและชาย นั่นคือ ส่วนใหญ่จะมีความเชื่อมากขึ้น รวมถึงความรู้สึกเกรงกลัวต่อการทำบาปมากขึ้นเช่นเดียวกัน จะมีเพียงบางคนเท่านั้นที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องความเชื่อ และความรู้สึกกลัวต่อการทำบาปมากขึ้น เนื่องจากให้เห็นว่าเป็นการตอกย้ำความเชื่อดั้งเดิมอยู่แล้ว รวมถึงมองว่าปกติก็ไม่ได้ทำบาปที่รุนแรงมากมาอยู่แล้ว รวมถึงบางคนที่ไม่มีความเชื่อในเรื่องเวรกรรมอยู่แล้ว ก็ไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน

3. ประเด็นความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”

3.1 ความสนุกสนานบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ทุกคนจะให้เหตุผลเป็นอันดับแรกเหมือนกันในการสนใจติดตามดูละครเรื่องนี้ นั่นคือ ความสนุกสนาน ตื่นเต้น แล้วจึงพิจารณาถึงความน่าสนใจของเนื้อเรื่อง และนักแสดง ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ สนุก ตื่นเต้น

ผู้ชมทุกคนมีความพึงพอใจในความสนุกสนานของละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” นี้เป็นอย่างมาก โดยกล่าวว่า เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ติดตามดูละครโดยตลอด ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“สนุกก่อนเลยครับ เห็นตั้งแต่ตอนโฆษณาที่มันตอกเสาดิน ก็อยากดูเลย รู้สึกมันแปลกดี น่าสนใจ ไม่เหมือนละครทั่วไป พอมาดูก็ยิ่งสนุกใหญ่เลยครับ เพราะปกติก็จะไม่ค่อยดูละครอยู่แล้ว นอกจากมันจะสนุกจริงๆ จะชอบที่ตื่นเต้น มันๆ”

(ทวีศักดิ์ อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2544)

“อยากดูตั้งแต่เห็นในสี่สัปดาห์บันเทิงครับ ทำทางจะสนุกดี มันน่าสนใจติดตามดี เห็นที่ตอกเสาลงในหลุมแล้วอยากดู ก็ดูแล้วติดตามมาตลอดครับ ตื่นเต้นดี ชอบดูหนังแบบนี้อยู่แล้วครับ ไม่ชอบแบบรักๆ น่าเน่าไร้สาระ”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ก็มีความตื่นเต้น สยองขวัญ รู้สึกว่าละครตั้งใจทำให้คนดูตกใจ แม้ว่าบางครั้งอาจจะดูมากเกินไป แต่ก็เห็นว่ามันอาจจะจำเป็นก็ได้ เพราะว่าการนำเสนอความคิดเรื่อง “เจ้ากรรมนายเวร” มันต้องเสนอให้แรงๆ เข้าใจ จะได้กระชากความรู้สึกคนดู ความน่าตื่นเต้น สยองขวัญ จึงเป็นเสน่ห์ของละครเรื่องนี้”

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

“ก็ตื่นเต้น เพราะส่วนมากละครมันทำให้เราอยากติดตามตลอด ทำออกมาแบบให้คนดูคอยลุ้นตามไปด้วยดี ดึงความสนใจของคนได้ดี ดูกันได้ทุกเพศทุกวัย ขนาดพวกเด็กช่างกล

มันยังดูกันเลย เพราะปกติพวกนี้ไม่ดูละครกันหรอก นอกจากจะดูใจแบบที่เค้าชอบๆ กัน พวกที่ตื่นเต็นๆ สนุกๆ แบบนี้ละ”

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

★ เนื้อเรื่องน่าสนใจติดตาม

ผู้ชมเกือบทุกคนมีความพึงพอใจกับเนื้อเรื่องของละคร ที่มีการผูกเรื่องได้น่าสนใจชวนให้ติดตามตอนต่อไป เป็นการดึงความสนใจของผู้ชมให้ติดตามดูได้ตลอด ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“เห็นจากโฆษณาในทีวี เห็นตอนแรกก็น่ากลัวดูแล้วน่าสนใจ น่าติดตามดี แล้วปกติก็ดูช่อง 3 อยู่แล้ว ก็ดูมาตั้งแต่เริ่มเรื่องเลย ดูมาเรื่อยๆ มันดี ก็น่าสนใจ อยากรู้ว่าแต่ละคนจะเจออะไรบ้างจากที่ทำบาปกันมา เพราะบาปแต่ละคนก็จะไม่เหมือนกัน มันเลยทำให้อยากรู้ว่าถ้าทำบาปแบบนี้ๆ มาแล้วจะต้องโดนอะไรบ้าง”

(วรวิทย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

“คืออยากรู้ว่าตัวละครแต่ละตัวมันตายกันอย่างไร จะได้รับผลกระทบอย่างไร แล้วพระเอกจะเข้าไปช่วยพวกเขาได้อย่างไรบ้าง นางเอกจะไปเกี่ยวข้องกับอะไรอีกก็ไม่รู้ ช่วยได้บ้างไม่ได้บ้าง เนื้อเรื่องมันผูกกันดี”

(ทวีวัฒน์ อายุ 27 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ก็ดูเนื้อหาแล้วน่าสนใจ ชวนติดตาม เพราะมันมีปริศนาอยู่ในนั้นว่ามันจะลงเอยอย่างไร อยากจะรู้จักจบของแต่ละคนว่าจะออกมาในรูปไหน”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ชอบละครเรื่องนี้เพราะเห็นว่าเขาทำละครออกมาดี เหมือนฝรั่ง คือมีจุดที่จะให้เราต้องงง เพื่อให้เราต้องเดาเอาเอง แล้วค่อยๆ คลายปม หนึ่งไทยส่วนใหญ่บางทีดูไปก็เดาออกได้เลย ตอนต่อไปต้องเป็นอย่างนี้ แต่เรื่องเจ้ากรรมนายเวรนี้เราเดาไม่ถูก มันเลยทำให้เราต้องดูไปตลอด ถ้าไม่ได้ดูไปคืนหนึ่งก็จะงงละ เพราะมันมีหลายคนด้วย ก็จะพยายามไม่พลาดรีบกลับไปดูทุกวันที่มี “เจ้ากรรมนายเวร” เรื่องอื่นจะไม่ค่อยติดเท่าไรนะ”

(ทิพวรรณ อายุ 28 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ชอบตรงเนื้อเรื่องที่มันแสดงให้เห็นบาปของแต่ละคน แล้วก็ได้เห็นว่าคุณแต่ละคนต้องมาใช้กรรมอย่างไรบ้าง เนื้อเรื่องมันดี แล้วก็ทำให้สนุกตื่นเต้นเข้าไปอีก มันก็เลยยิ่งอยากจะติดตามไปทุกตอน”

(ณัฐชุกร อายุ 21 ปี, สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2544)

★ ขอบดูดารา

ผู้ชมยังให้ความสนใจในตัวนักแสดง โดยพบว่าวัยรุ่น 5 คน และวัยทำงาน 6 คนที่มีความชื่นชอบในตัวนักแสดงนำหญิง นั่นคือ คุณลลิตา ปัญโญภาส จึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการดูละครเรื่องนี้มากขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ตอนแรกが見แล้วก็อยากดูเลยครับ ชอบนางเอก ที่ดูส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะหมีวเล่นด้วย ถ้าไม่ใช่หมีวก็อาจจะอยากดูน้อยกว่านี้ ชอบหมีวครับ”

(ทวิศักดิ์ อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2544)

“ถ้าเป็นดาราไม่ดังมาเล่นก็คงไม่ถึงดูเท่ากับ หมีว ชอบหมีวค่ะ ชอบหมีวเรื่องนี้ สวยมาก สวยหลายๆ แบบในแต่ละชาติ ปกติจะดูละครที่หมีวเล่นอยู่แล้ว ดูมาตลอดทุกเรื่องเลย ละคร ชอบมาก เล่นเก่งแล้วก็สวยด้วย ”

(ชวิกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

“ดูทุกตอนเลยคะ ถ้าดูไม่ทันก็จะอัดวิดีโอไว้ เพราะชอบดูหมีว ตัวละครมีส่วนร่วมมาก เพราะว่าดาราแต่ละคนก็มีส่วนร่วมมาก”

(ทิพวรรณ อายุ 28 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่าผู้ชมทุกคนจะติดตามละครเรื่องนี้เพราะความสนุกสนาน ความน่าตื่นเต้นของละครเป็นอันดับแรก เพราะจะเป็นประเด็นแรกที่ตั้งใจดูความสนใจของผู้ชมละคร จากนั้นจึงจะพิจารณาถึงความน่าติดตาม ความน่าสนใจของเนื้อเรื่องที่นำเสนอ ซึ่งในประเด็นนี้ พบว่า วัยทำงานเกือบทุกคนจะพึงพอใจกับเนื้อเรื่องของละคร เนื่องจากการผูกเรื่องราว

ให้ชวนติดตาม ทำให้อยากจะติดตามดูในตอนต่อไป นอกจากนั้นยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งที่ดูละครเพราะชอบในตัวนักแสดง ซึ่งจะเป็นการที่ชื่นชอบในนักแสดงนำหญิง โดยส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงทั้งในกลุ่มของวัยรุ่นและวัยทำงาน

3.2 นำไปสนทนาพูดคุย

พบว่าผู้ชมมีความพึงพอใจในการนำเรื่องราวในละครไปพูดคุยกับเพื่อน และมีการคุยกันระหว่างที่ชมละครกับสมาชิกในครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 สนทนากับเพื่อน

ผู้ชมส่วนใหญ่จะคุยกันในประเด็นของเรื่องราวที่ออกฉายไปในคืนก่อนหน้านั้น จะนำมาเล่าสู่กันฟังว่าดำเนินเรื่องไปถึงตอนไหน ฉากไหน รวมไปถึงจนถึงการวิจารณ์ฉากต่างๆ ในเรื่องของความสมจริง หรือความเป็นไปได้ของเรื่องราวต่างๆ ที่นำเสนอในละคร และการดูเพื่อนำไปคุยกับเพื่อนโดยเฉพาะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ วิจารณ์ละคร

ผู้ชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการนำละครไปวิจารณ์กันในหมู่เพื่อนฝูง จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์กันถึงเรื่องเทคนิคการถ่ายทำว่าสมจริง หรือไม่สมจริงในฉากใดบ้าง ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"ก็จะคุยกันว่าหนังน่ากลัว ส่วนใหญ่ก็จะดูกันทุกคน หรือบางทีก็จะมีวิจารณ์ว่าทำไม่ค่อยเหมือน แต่ก็น่ากลัวอยู่ดี จะคุยกันบ่อยมาก ยิ่งวันที่มันเพิ่งฉายมาเมื่อคืนก็จะมาเม้าท์กันวันรุ่งขึ้น คุยกันทุกวัน"

(สุวดี อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

"จะคุยกันเพื่อนคะ ก็จะเป็นแบบวิจารณ์ จับผิดหนัง มันก็มีที่หลุดๆ ออกมาเยอะดูแล้วก็มาคุยกัน สนุกดีคะ "

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

“บางทีดูแล้วเห็นบางฉากที่มันเวอร์เกินไป ก็เอามาวิจารณ์กัน ทำไม่เหมือนบ้าง ไม่สมจริงบ้าง ก็ว่ากันไป”

(คมกริตย์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

“ก็คุยกับเพื่อน เป็นการวิจารณ์เรื่องฉากที่รุนแรง มันเป็นการคุยข้อดีข้อเสียของหนังมากกว่า บางคนเค้าก็ว่าน่ากลัวไป บางคนก็ชอบแบบโหดๆ แบบนี้ แล้วแต่คน”

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

★ เล่าสู่กันฟัง

ผู้ชมบางคนที่ไม่ได้ดูในบางตอน ก็จะมีการนำมาถาม และเล่าสู่กันฟังกับเพื่อนที่โรงเรียน หรือที่ทำงาน ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็ช่วงที่ละครเล่นก็คุยกันประจำในห้องเรียน ในห้องก็ดูกันเยอะ จะมาเล่ากันเกี่ยวกับในละคร ดูตอนนี้มาหรือเปล่า เป็นไงบ้าง”

(ศุภรัตน์ อายุ 17 ปี, สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2544)

“จะคุยกันฉากของเมื่อคืน ใครที่ไม่ได้ดูก็จะมาเล่ากันฟัง จะมาถามกันว่าถึงไหนแล้ว เพราะบางคนจะไม่ได้ดูมา ก็จะมาถามกันตลอด จะได้ไปดูคืนต่อไปรู้เรื่อง”

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

“ใครไม่ได้ดูก็เอามาเล่ากันวันรุ่งขึ้น จะคุยกันแต่เรื่องนี้ เพราะช่วงนั้นมันก็มีแต่ละครเรื่องนี้ที่สนุกสุด ก็เห็นคุยกันได้ทุกวัน สนุกดีค่ะ ยิ่งเอามาเล่ามันยิ่งสนุกใหญ่”

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

“ก็จะเอาไปคุยกับเพื่อนร่วมงานบ้าง แบบเพราะว่าไม่ได้ดูทุกตอน บางทีกลับบ้านไม่ทัน ก็เอามาถามๆกันว่าตอนนี้มันเป็นอย่างไร ถึงไหนแล้ว”

(คมกริตย์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

★ ดูละคร เพื่อนำไปคุยโดยเฉพาะ

สำหรับวัยรุ่นหญิงคนหนึ่งกล่าวว่า ดูละครเรื่องนี้ส่วนหนึ่งเพื่อนำไปคุยกับเพื่อนที่โรงเรียน เพราะเป็นหัวข้อสนทนาประจำวันที่ทุกคนจะต้องนำมาคุยกัน ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"ไม่ดูไม่ได้เลยคะ เค้ายูกันทั้งห้อง หนูก็เลยต้องดูตลอดด้วยคุยกับเค้าไม่รู้เรื่อง มันแบบตามกระแสคะ เดี่ยวไม่ทันชาวบ้านเค้า แต่เอามาคุยแล้วมันก็สนุกดีนะคะ หนูชอบ"

(สุวดี อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

3.2.2 สนทนากับสมาชิกในครอบครัว

ผู้ชมส่วนหนึ่งได้มีการสนทนาวิจารณ์กันระหว่างที่ชมละคร กับสมาชิกในครอบครัว โดยจะเป็นการพูดคุยกันทั้งในเชิงวิจารณ์ และตักเตือน โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ คุยกันพี่ๆ น้องๆ วิจารณ์กัน

การคุยกันระหว่างพี่น้อง จะเป็นไปในลักษณะของการวิพากษ์วิจารณ์ละคร ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"ดูกับพี่ชาย ก็คุยกันแต่ว่ามันจะเป็นอย่างนี้จริงหรือ อย่างถ้าทำบาปแบบนี้ แล้วมันจะต้องมาเจออย่างนี้เสมอไปหรือ ก็จะวิจารณ์กันไปเรื่อยๆ"

(เอก อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

"ดูกับพี่สาวคะ ไม่กล้าดูคนเดียว ก็จะไปคุยไปกลัวไป ส่วนใหญ่ก็จะคุยทำนองวิจารณ์ในเรื่องมากกว่าว่าทำออกมาเหมือนไม่เหมือน จะไม่ได้มาพูดกันเรื่องบาปบุญคุณโทษกันสักเท่าไร"

(สุวดี อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

"ดูกับพี่สาว ก็คุยกันว่าไม่น่าเป็นไปได้ในทางจากบางตอน มันเวอร์ แล้วก็ดูที่การนำเสนอ"

(พิบูลย์ อายุ 31 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

★ เดือนลูกหลาน ประกอบภาพในละคร

ในกลุ่มของวัยทำงาน พบว่าผู้ที่มีครอบครัวแล้วจะความพึงพอใจการในที่สามารถนำเรื่องราวในละครมาใช้ในการตักเตือนสั่งสอนลูกหลาน ไปพร้อมๆ กับการดูละคร ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ผมจะดูละครเรื่องนี้กับลูกๆ หลานๆ ก็จะสอนเขาว่าอย่าทำอย่างนี้นะ มันไม่ดีแล้วจะได้รับผลอย่างไร กับลูกศิษย์ที่โรงเรียนก็จะเอามาเป็นคติเตือนใจ จะถามเขาว่าได้อะไรเรื่องนี้ไหม รู้ไหมว่าพ่อแม่อีกเธอขนาดไหน ผมก็จะแนะนำตลอด บางครั้งแนะนำเด็กกลับมาเรียนก็มี”

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“ก็ดูเรื่องนี้กับลูกๆ หลานๆ ที่บ้าน เราพ่อแม่ก็ต้องคอยบอก ต้องทำดีนะ ถ้าไปทำชั่วจะได้รับผลอย่างที่เห็นในละคร มันช่วยได้มากเลยนะผมว่า แต่ก่อนก็พูดกันไปปากเปียกปากแฉะ ก็ไม่ค่อยจะฟังกัน มีละครมาให้ดูประกอบไปด้วย มันก็เห็นภาพชัดเจนดี”

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“ก็เอามาแทรก มาสอนเด็กให้สร้างแต่ความดี มีเมตตา ผมเห็นว่าควรเอาเรื่องแบบนี้ออกมาฉายมากๆ เพราะเด็กทุกวันนี้คุณธรรมมันล้นเหลือ กับพวกผู้ใหญ่ที่ทำงานก็แค่พูดเปรยๆ กัน ไม่ลึกซึ้งหรอก เพราะเราต่างก็มีงานยุ่ง คนที่ดูมาก็รู้ๆ กันอยู่แล้ว ก็เอามาวิเคราะห์กันบ้างว่าเนื้อหามันดีอย่างไร เห็นภาพสะท้อนได้ดีอย่างไร เอาไว้สอนลูก สอนหลานได้ดีเลย”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่าผู้ชมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการนำเรื่องราวของละครไปสนทนากับเพื่อน โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้หญิงทั้งวัยรุ่น และวัยทำงาน รวมถึงกลุ่มวัยรุ่นชาย ซึ่งจะเป็นการสนทนาในลักษณะของการวิพากษ์วิจารณ์ละคร การเล่าสู่กันฟังถึงเรื่องราวในละคร โดยจะพบว่าส่วนใหญ่จะนำละครเรื่องนี้ไปเป็นหัวข้อในการสนทนา เนื่องจากว่าในช่วงนั้นไม่มีละครเรื่องอื่นที่น่าสนใจเท่ากับเรื่องนี้ ทำให้บางคนต้องติดตามดูเพื่อให้สามารถพูดคุยกับเพื่อนได้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าจะไม่พบพฤติกรรมนี้ในกลุ่มของวัยทำงานชาย เนื่องจากว่าในกลุ่มนี้

มักจะสนทนากันในเรื่องอื่นๆ มากกว่าจะเป็นการคุยกันเรื่องละครโทรทัศน์ ส่วนการคุยกันในครอบครัวระหว่างที่ชมละคร พบว่าในกลุ่มที่มีโอกาสได้ชมละครเรื่องนี้กับสมาชิกในครอบครัวก็จะมี การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยถ้าเป็นการคุยกันในหมู่พี่น้อง ก็จะเป็นในลักษณะของการวิจารณ์การถ่ายทำ การนำเสนอภาพต่างๆ แต่ถ้าเป็นการคุยกันระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก ก็จะเป็นไปในลักษณะของการที่ผู้ใหญ่ได้สั่งสอนตักเตือนลูกหลานระหว่างที่ดูละคร เป็นการชี้ให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นจากที่เคยได้อบรมสั่งสอนกันตามปกติ ซึ่งจะทำให้เด็กเชื่อฟังมากขึ้น

4. ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ชมที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”

4.1 ต่อตนเอง

พบว่าผู้ชมโดยส่วนใหญ่มีการนำแง่คิดจากละครไปใช้ประโยชน์กับตนเอง แต่ก็มีผู้ชมบางคนเห็นว่าไม่ได้รับประโยชน์เพิ่มเติมไปจากเดิม โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 เป็นประโยชน์มากขึ้น

ผู้ชมส่วนใหญ่มีความคิด และความตั้งใจที่ประพฤติปฏิบัติตัวให้ดีขึ้น เปลี่ยนแปลงการกระทำที่ไม่ดีต่างๆ ที่เคยทำมา แม้ว่าบางคนจะไม่ถึงกับเลิกในทันที แต่ก็พยายามทำบาปให้น้อยลง รวมถึงเกิดความรู้สึกที่อยากจะทำบุญ ทำทานให้มากขึ้นด้วย ซึ่งแต่ละคนก็จะเกิดความคิดความรู้สึกดังกล่าวมาน้อยแตกต่างกันไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เตือนใจตนเองไม่ให้ทำบาป

มีผู้ชมหลายคน โดยเฉพาะวัยรุ่นชายซึ่งเดิมเคยกระทำผิดบาป กล่าวว่าละครได้ทำให้เกิดความสำนึกในสิ่งที่ทำลงไป และพยายามจะไม่ทำอีก ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็อย่าทำเลว ทำดีเยอะๆ ทำดีก็เกิดผลกับตัวเราเอง ทำไม่ดีมันก็จะเจอไม่ดีสะท้อนกลับมา อย่างที่ผมเจอตอนที่มือมันเป็นแผลช่วงที่ตกลา มันก็ไมรู้หรือกว่ามันเกี่ยวกันหรือเปล่า แต่อย่างไรตอนนี้ก็ไม่ทำแล้ว”

(สมรักษ์ อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

“ดูแล้วมันก็ตรงกับชีวิต อย่างในหนังที่เขาฆ่าสัตว์ ล่าหมูป่า ผมก็เป็นคนตกลา พอดูแล้วก็มาสะท้อนกับตัวเอง มันก็เลยเห็นชัด ดูแล้วก็ไม่อยากตกลาอีก”

(สมรักษ์ อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

“ก็ดูแล้วมันก็จะนึกถึงที่เคยทำๆ ไว้ มันก็เลยเห็นชัดดี แต่มันก็ไม่ได้ทำบาปหนัก อย่างในหนังหรือก ก็แค่แกล้งเพื่อนนิดหน่อย แต่ดูแล้วมันก็สนุกดี จะได้ไม่กล้าทำอีก”

(ชัยชนะ อายุ 17 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

“พอมาดูแล้วก็นึกถึงที่เคยแกล้งเพื่อนคะ เคยไล่เตะเพื่อน แล้ววันต่อมาก็วิ่งแล้ว ตกท่อ ขาข้างเดียวกับที่ไปเตะเพื่อน ก็ว่าต้องเป็นแบบกรรมตามทันเหมือนในหนัง ตอนนั้นก็ไม่ได้แกล้งเพื่อนแล้วคะ”

(สุวดี อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

★ ประพฤติปฏิบัติตนให้ดีขึ้น

ผู้ชมได้นำแง่คิดไปใช้ประโยชน์กับตนเอง โดยการที่มีความตั้งใจในการที่จะ ประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่ดีขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ดูแล้วก็ควรจะทำแต่ความดี ไม่ควรจะทำเรื่องแย่ๆ เพราะทำอะไรก็ได้สิ่งนั้น ทำให้เรามีจิตสำนึกมากขึ้น ทำอะไรก็ต้องคิดมากขึ้น ให้คิดก่อนทำ”

(ธาวินี อายุ 20 ปี, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2544)

“ก็ได้ข้อคิดว่าทุกคนควรจะทำดีเข้าไว้ ถ้าเราไม่ดี ยิ่งไงมันก็จะลำบากตั้งแต่วันนี้ ลำบากใจ ทำไม่ดีกับคนอื่นคนนั้นก็รู้สึกไม่ดี พอรู้สึกต่อกันไม่ดีก็คุยกันไม่ดี มันก็จะต่อไปเรื่อยๆ เป็นเรื่องธรรมดา แต่ถ้าทำไม่ดีเยอะไป ในอนาคตก็ต้องได้รับผลกระทบ”

(ภาคภูมิ อายุ 24 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

“กับตัวเองก็ทำให้รู้สึกมากขึ้นว่าต้องทำดีเยอะๆ ไม่ไปทำอะไรให้ใครเค้าเดือดร้อน แล้วก็ต้องระวังที่จะไปทำอะไรที่แย่ๆ”

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

“ใช้ได้ทั้งกับตัวเราและคนรอบข้าง คือมันได้ทั้งสองอย่าง สามารถไว้เตือนตัวเอง เพื่อนร่วมงาน เพื่อน หรือคนในครอบครัว ให้เขาเลิกทำในสิ่งที่ไม่ควร แม้กระทั่งกับตัวเราด้วย มันจะได้ลดทิวฐิของตัวเราด้วย”

(กนิษฐา อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

★ ทำบุญ ทำทานมากขึ้น

วัยรุ่นหญิงคนหนึ่งกล่าวว่า ละครเรื่องนี้ทำให้เกิดความรู้สึกอยากจะทำบุญ ทำทานมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ดูแล้วความคิดก็เปลี่ยนไปนะคะ จะพยายามไม่ทำตัวไม่ดี แล้วก็บริจาคให้ขอทานเยอะมาก รู้สึกว่าเขาอาจจะเจ้ากรรมนายเวร เมื่อก่อนจะเลือกให้แค่บางคน แต่มาตอนนี้จะให้ทุกคนเลย จะสงสาร รู้สึกว่าช่วยเค้าแล้วเราสบายใจดีคะ แล้วมันก็คงจะช่วยพวกเค้าได้บ้าง”

(ชวิกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์)

★ ผู้ใหญ่ดักเตือนไปด้วย เห็นภาพชัดเจน

วัยรุ่นส่วนหนึ่ง มีความรู้สึกว่าได้ประโยชน์มากขึ้นในการที่ได้รับการดักเตือนสั่งสอนจากผู้ใหญ่ โดยเห็นภาพในละครประกอบอย่างชัดเจน ทำให้รู้สึกว่าเชื่อมากขึ้น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“จะดูกับคุณยายครับ คุณยายก็จะสอนตลอด จะบอกไม่ให้ไปตกปลา มันบาปหนึ่งเรื่องนี้เขาก็สอน ก็ให้ดูเป็นตัวอย่างไว้ มันก็ดีนะครับเห็นภาพชัดดี ดูแล้วก็กลัว”

(สมรักษ์ อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2544)

“ดูกับพ่อแม่ จะคอยสอนคอยพูดให้ดูในละครเป็นตัวอย่าง แต่ก็เชื่อบ้างไม่เชื่อบ้างครับ ถ้าอันไหนใกล้ตัวแบบเห็นๆ ก็จะเชื่อเหมือนกัน อย่างเรื่องตกปลาก็จะฟังบ้าง”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“คุณแม่จะคอยสอนเรื่องนี้อยู่แล้ว พอมีละครมาก็มานั่งดูด้วยกัน คุยกันไปด้วย ก็ดูไปสอนไป ไม่กล้าดูคนเดียวด้วยเลยต้องให้แม่มาดูด้วยคะ ก็ดีนะคะสอนแบบเห็นภาพชัดเจน เมื่อก่อนฟังๆ จะไม่ค่อยรู้สึกมากเท่าไร ตอนนี้จะเชื่อเลยคะ”

(ชวีกา อายุ 19 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

4.1.2 ไม่ได้รับประโยชน์เพิ่มเติม

พบว่า ผู้ชมส่วนหนึ่งไม่ได้รับประโยชน์เพิ่มเติมจากการที่ดูละครเรื่องนี้ เนื่องจากรู้ว่าเป็นการย้ำความคิด ความเชื่อเดิมที่เคยมีอยู่แล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เป็นสิ่งที่ประพฤติปฏิบัติอยู่แล้ว

วัยทำงานชาย 4 คน ได้กล่าวว่าสาระจากละครเป็นเพียงการย้ำความเชื่อเดิมที่มีอยู่แล้ว และไม่ได้มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตประจำวันแต่อย่างใด ตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"ก็คือคติเตือนใจของเรา เป็นการย้ำในสิ่งที่เรารู้อยู่แล้วมากกว่า แล้วปกติผมก็ปฏิบัติธรรมอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นมันไม่ได้มีผลมาถึงผมในเรื่องนี้สักเท่าไร"

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

"คิดว่าตัวเองผ่านประสบการณ์พอแล้วเรื่องนี้ ผ่านชีวิต ผ่านอะไรมา ข้อคิดจากละครมันจึงเป็นเพียงข้อคิดเฉยๆ แต่จะให้เอามาปฏิบัติคงจะไม่ ได้แค่ข้อคิด ปกติก็พยายามทำให้ดีที่สุดอยู่แล้ว"

(ชวลิต อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่าในกลุ่มวัยรุ่นทั้งหมด และกลุ่มวัยทำงานหญิงเห็นว่าแง่คิดที่ได้จากละครสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชีวิตตนเองได้ โดยทำให้เกิดความสำนึก เกิดความระมัดระวังในการที่จะทำสิ่งต่างๆ รวมถึงเกิดความรู้สึกที่อยากจะประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่ดีขึ้น และทำบาปให้น้อยลง ในขณะที่กลุ่มของวัยทำงานชายกลับพบว่าเพียงครั้งหนึ่งที่มีความคิดเห็นว่าได้แง่คิดที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองมากขึ้น ที่เหลืออีก 4 คนกลับให้ความเห็นว่าเรื่องราวในละครเป็นเพียงการตอกย้ำความคิดความเชื่อเดิมอยู่แล้ว ไม่รู้สึกว่าได้ประโยชน์ หรือแง่คิดเพิ่มเติมจากที่เคยรู้มาก่อน

4.2 ต่อคนใกล้ชิด

ผู้ชมบางคนได้มีการนำแง่คิดจากละครเรื่องนี้ไปตักเตือนคนรอบข้าง แต่บางคนกลับไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ โดยไม่ได้นำไปตักเตือนผู้ใด โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 นำไปตักเตือนคนใกล้ชิด

พบว่าผู้ชมได้นำเรื่องราวในละครไปใช้ประโยชน์ โดยการนำไปตักเตือนคนใกล้ชิดรอบข้าง ซึ่งจะเป็นการตักเตือนเมื่อพบเห็นคนที่กำลังกระทำผิด และการเตือน เพื่อให้ได้คิด เป็นการตักเตือนสั่งสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เตือนเมื่อเห็นคนทำผิด

มีวัยรุ่นส่วนหนึ่งได้นำแง่คิดที่ได้จากละครเรื่องนี้ไปกล่าวตักเตือนเพื่อน หรือคนใกล้ชิด แต่จะเป็นไปในลักษณะพูดกันอย่างไม่จริงจัง จะนำเรื่องราวในละครมาเป็นตัวอย่างประกอบการตักเตือนเพื่อนในเวลา que เห็นเพื่อนกระทำผิด โดยพบว่ามีวัยรุ่นชาย 4 คน และวัยรุ่นหญิง 3 คน ที่ได้นำเอาแง่คิดจากละครไปตักเตือนคนใกล้ชิด ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“จะบอกเพื่อนในห้องเหมือนกัน ก็จะมีคนที่ชอบตกปลาด้วยกัน ก็จะบอกทำนองว่าระวังนะ เดี่ยวจะเจอแบบในเจ้ากรรมนายเวร แต่เพื่อนก็เชื่อบ้างไม่เชื่อบ้าง คนที่เขาไม่ได้ดูเรื่องนี้ก็จะไม่ค่อยเชื่อ”

(พลกร อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ก็ช่วงที่ดูละครกัน เพื่อนก็จะดูกันหมด แล้วพอเห็นใครทำอะไรที่ไม่ดี อย่างเพื่อนเอาน้ำฉีดยังจกให้ตกลงมา ก็จะพูดกันว่าไม่ได้ดูเจ้ากรรมนายเวรหรือ เดี่ยวชาติหน้าก็เป็นอย่างนั้นหรือ จะเอามาเตือนกันเหมือนพูดกันเล่นๆ มากกว่า แต่เขาก็เชื่อนะ ก็เลิกเล่นแก๊งจังกแล้ว”

(ฤทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

“ก็มีบ้าง เขาไปบอกคนใกล้ชิด บอกน้องว่าการทำไม่ดี เป็นสิ่งไม่ดี ทำอย่างไรก็ได้ อย่างนั้น จะทำอะไรก็ให้นึกถึงใจเขาใจเรา”

(ณัฐชมกร อายุ 21 ปี, สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2544)

★ เพื่อให้สติ เตือนใจ

ผู้ชมวัยทำงานบางคนได้นำไปใช้ประโยชน์ โดยการนำแง่คิดจากในละครไปเป็นข้อคิด เตือนใจให้กับลูกหลาน หรือลูกศิษย์ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“แบบนี้มีเยอะครับ ผมทำงานอยู่ตรงนี้เรื่องยาเสพติดต้องมีแน่นอน การลาออกของเด็กก็มี อย่างมาลาออกเนี่ยผมก็ถามหาเหตุผลว่าเพราะอะไร คุณได้ดูละครเรื่องนี้ไหม มันให้คติเตือนใจ คุณมีคติเตือนใจอะไรบ้าง รู้ไหมว่าพ่อแม่รักคุณขนาดไหน ผมก็จะแนะนำตลอด บางครั้งแนะนำจนเข้ากลับมาเรียนก็มี”

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“ก็เอามาแทรกได้เลยกับการสอนลูกศิษย์ ให้ทำแต่ความดี เรื่องนี้สอนได้ตรงๆ เลย เพราะมันจะเห็นภาพได้ชัดเจน”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ก็ถ้าลูกนั่งดูด้วยกันก็จะสอนจะเตือนไปด้วย แต่ไม่ได้เอาไปเตือนคนอื่น เพราะเรื่องพวกนี้ต้องให้เตือนตัวเองจะดีกว่า”

(หนูกัน อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

4.2.2 ไม่ได้นำไปตักเตือนคนใกล้ชิด

สาเหตุหลักที่ผู้ชมบางคนไม่ได้คิดที่จะนำแง่คิดไปตักเตือน เนื่องจากมองว่าเป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องสำนึกกันเอง แม้ว่าจะเตือนก็คงจะไม่เชื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ คิดว่าเตือนแล้วไม่เชื่อ

ผู้ชมบางคนไม่ได้คิดที่จะเรื่องราวแง่คิดในละครไปตักเตือนผู้อื่น เนื่องจากมีความคิดเห็นว่า สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แต่ละคนควรจะสำนึกได้เอง มากกว่าที่จะฟังคำตักเตือนของผู้อื่น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็ไม่ได้ไปเตือนใครครับ เตือนไปเขาก็ไม่เชื่ออยู่ดี มันคงเป็นรุ่นๆ เดียวกันด้วย ก็จะไม่ค่อยสนใจ ไม่ฟัง”

(ศุภรัตน์ อายุ 17 ปี, สัมภาษณ์ 22 มกราคม 2544)

“เตือนเพื่อน แต่มันก็คงช่วยอะไรไม่ได้มาก ดีชั่วอยู่ที่ตัวเรา มันก็ต้องเตือนใจตัวเอง อย่างที่เขาว่า ตนเตือนตนของตนให้พ้นผิด ตนเตือนจิตตนได้ใครจะเหมือน ตนเตือนตนไม่ได้ใครจะเตือน ตนแซ่เขื่อนใครจะเตือนก็ป่วยการ”

(พิบูลย์ อายุ 31 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ชมประมาณครึ่งหนึ่งได้นำแง่คิดต่างๆ ที่ได้จากละครไป ตักเตือนคนใกล้ชิดไม่ว่าจะเป็นเพื่อน พี่น้อง หรือผู้ใหญ่ที่ได้นำไปตักเตือนลูกหลาน และลูกศิษย์ โดยพบว่าในกลุ่มของวัยรุ่นที่ได้นำไปตักเตือนเพื่อนจะเป็นไปในลักษณะของการนำเรื่องราวใน ละครมาอ้างถึงเมื่อเห็นเพื่อนกระทำผิด ในขณะที่ในกลุ่มวัยทำงานจะเป็นการเตือนลูกหลาน หรือ ลูกศิษย์มากกว่า เนื่องจากเห็นว่าเป็นผู้ใหญ่ด้วยกันอยู่แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องเตือนกัน น่าที่จะคิดได้เองอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยพบที่จะนำไปเตือนเพื่อนรุ่นเดียวกันอย่างเป็นทางการ อาจจะมีบ้างแต่ เป็นในลักษณะของพูดกันอย่างไม่จริงจัง

5. ประเด็นทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อการใช้กลยุทธ์สาระบันเทิงผ่านละครโทรทัศน์

5.1 ทัศนคติที่มีต่อการใช้กลยุทธ์สาระบันเทิงผ่านละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร”

พบว่าผู้ชมทุกคนเห็นด้วยกับการที่ละครเรื่องนี้นำเสนอในเรื่องราวที่แตกต่างจาก ละครเรื่องอื่นๆ ทั่วไป โดยให้ความเห็นว่าละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” นี้เป็นละครที่มีสาระ ที่ทำออกมาได้น่าตื่นเต้น น่าติดตาม เป็นการนำเสนอละครโทรทัศน์ที่สอดแทรกสาระที่เป็น ประโยชน์ได้สนุกสนาน เข้าถึงคนดูได้ทุกเพศทุกวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 ชอบ และเห็นด้วย

ผู้ชมโดยส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีมากกับละครโทรทัศน์ชุด "เจ้ากรรมนายเวร" โดยแสดงความคิดเห็นว่าเป็นละครที่ให้งานคิด มีประโยชน์ต่อผู้ชม ต่างจากละครโทรทัศน์เรื่องอื่นๆ รวมถึงการนำเสนอได้น่าสนใจติดตาม ทำให้ผู้ชมได้รับทั้งความสนุกสนาน และสาระที่เป็นประโยชน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ เบื่อละครน้ำเน่า ไร้สาระ

ผู้ชมในกลุ่มวัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อละครเรื่องนี้ เนื่องจากว่าเป็นละครที่แตกต่างจากเรื่องอื่นๆ โดยมีความเห็นว่าที่ผ่านมาแต่ละครน้ำเน่า ไม่ชอบดู แต่เรื่อง "เจ้ากรรมนายเวร" นำเสนอในประเด็นที่ไม่ซ้ำซาก และน่าสนใจ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"เบื่อละครน้ำเน่า พอมาดูเรื่องนี้มันก็เออ แปลกดีนะ ไม่เคยเห็นละครแบบนี้ ก็เลยลองๆ ดู มันก็สนุกดี เลยดูมาตลอด ปกติก็ไม่ค่อยดูละครหรอกครับ ก็มีเรื่องนี้เนี่ยแหละค่อนข้างน่าสนใจหน่อย ทำออกมาอีกเยอะๆ ก็ดีนะ"

(ไมเคิล อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

"มันไม่เหมือนเรื่องอื่นครับ ปกติก็เห็นแต่รักๆ ใคร่ๆ น้ำเน่าอะไรพวกนั้น ไม่ชอบเลย แต่ชอบเรื่องนี้ ค่อยมีเนื้อหาสาระหน่อย"

(เอก อายุ 16 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

★ สนุก และได้ประโยชน์

ผู้ชมโดยส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อละครเรื่องนี้ เนื่องจากได้รับความสนุกสนานจากการดูละคร และในขณะเดียวกันก็ได้รับแง่คิดที่เป็นประโยชน์สอดแทรกอยู่ในละคร ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"มันเป็นละครที่สะท้อนปัญหาให้กับสังคมได้ดี สังคมปัจจุบันนี้ดูแล้วคนขาดตรงนี้มาก ให้เด็กสวดมนต์ยังสวดไม่เป็นเลย ร้องเพลงชาติบางทีไม่ได้ยินหรือถ้าไม่เปิดเพลงเข้าไปด้วย ถ้าเราไม่อบรมแล้วมีวิชาศาสนาแทรกตรงนี้ ศีลธรรมจรรยาบรรณให้เด็กได้รู้มากขึ้น ปัญหาต่างๆ ก็คงจะแก้ได้น้อย แล้วทำออกมาได้สนุกแบบนี้ วัยรุ่นก็สนใจดู ก็เห็นดูกันเยอะนะ มันก็ทำให้ซึมซับไปกระตุ้นจิตสำนึกเขาเข้าไปได้บ้างละ"

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“มีสาระมาก มันเป็นในแง่ของธรรมชาติด้วย ปกติเด็กอาจจะไม่สนใจในเรื่องพวกนี้เท่าไร แต่ถ้าทำออกมาเป็นละครแบบนี้ มันก็น่าสนใจน่าติดตาม มันก็คงจะซึมเข้าไปได้บ้าง ก็ดีกว่าที่จะมีแต่พวกน้ำเน่า”

(ณัฐชมกร อายุ 21 ปี, สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2544)

5.1.2 ชอบ แต่มีข้อเสนอนะบางประการ

ละครเรื่องนี้เป็นการนำเสนอในเรื่องของการข้ามชาติภาพ รวมถึงเป็นลักษณะของผี หรือวิญญาณที่เป็นเจ้ากรรมนายเวรของตัวละคร ทำให้ผู้ชมบางส่วนไม่เห็นด้วยกับประเด็นเหล่านี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ชอบ แต่น่ากลัวเกินไป

ผู้ชมบางคนกล่าวว่า ชอบละครเรื่องนี้ แต่ไม่กล้าดูเนื่องจากกลัวผี จึงได้เสนอนะว่าน่าจะทำให้ละครน่ากลัวน้อยกว่านี้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“คือจริงๆ ก็ชอบนะคะ แต่แบบมันก็น่ากลัว เพราะปกติเป็นคนทีกลัวผีมาก แต่ก็ จะอยากดู ต้องเรียกพี่ๆ น้องๆ มาดูด้วย ไม่กล้าดูคนเดียว มันชอบมีผีโผล่ออกมาเรื่อยๆ ตกใจคะ ดูแล้วหัวใจจะวาย”

(นันทิชา อายุ 15 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

★ ชอบ แต่น่าจะทำให้สมจริงกว่านี้

ความคิดเห็นจากผู้ชมวัยทำงานบางคน ได้กล่าวว่าไม่เห็นด้วยกับการนำเสนอเรื่องราวที่เกินจริง หรือเป็นสิ่งที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ ไม่ว่าจะป็นในเรื่องของการข้ามชาติภาพ หรือการนำเสนอภาพของผี หรือวิญญาณ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ละครก็ดีนะคะ แต่ก็ไม่ชอบตรงที่มันทำเป็นเรื่องของชาตินี้ชาติหน้า หรือเรื่องที่เป็นเรื่องตามหากันในนรกสวรรค์แบบนั้น มันก็เกินจริง ไม่รู้สิ ไม่ค่อยชอบตรงนี้ น่าจะทำแบบให้มันเป็นชีวิตคนในปัจจุบันมากกว่า มันจะได้ดูสมจริงมากกว่านี้”

(อติกานต์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2544)

“ไม่เห็นด้วยตรงที่มันทำเป็นพวกผีมาตามหลอกหลอนอะไรแบบนี้ มันไม่มีจริงนะ ดูแล้วมันกลายเป็นหนังผีไป ดูแล้วก็ไม่ค่อยชอบตรงนี้แหละ แต่รวมๆ แล้วมันก็ ok นะ เข้าใจว่าเค้าคงตั้งใจจะให้ออกมาสอนคน ก็ดีอะ”

(พิบูลย์ อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนจะเห็นด้วยกับการที่ละครโทรทัศน์ชุด “เจ้ากรรมนายเวร” นี้ ได้นำเสนอเรื่องราว แง่คิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ชม โดยมีวิธีการนำเสนอได้นำสนใจติดตามในรูปแบบของละครโทรทัศน์ ซึ่งจะช่วยให้เข้าถึงผู้ชมได้โดยง่าย และส่วนใหญ่ยังได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าควรจะมีละครในลักษณะนี้ให้มากขึ้น เนื่องจากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมักจะมีเนื้อเรื่องที่ซ้ำซากจำเจ วนเวียนอยู่แต่กับเรื่องราวของความรัก การแย่งชิงคนรัก แย่งชิงสมบัติ ล้วนแล้วแต่ไม่เป็นการพัฒนาความคิด ความเข้าใจที่สร้างสรรค์ให้กับผู้ชม หรือการสร้างละครที่วนเวียนอยู่กับบทประพันธ์เดิมๆ สร้างมานานับครั้งไม่ถ้วน ไม่มีวิวัฒนาการ เป็นละครที่ซ้ำซากจำเจ วนเวียน ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า “ละครน้ำเน่า”

อย่างไรก็ตาม มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าไม่เห็นด้วยในเรื่องของการนำเสนอภาพที่น่ากลัวเกินไป ทำให้ผู้ชมหลายคนไม่กล้าดู รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวของการข้ามชาติภพ และการใช้ภาพของเจ้ากรรมนายเวรที่เป็นผี ซึ่งเหล่านี้ผู้ชมเห็นว่าเป็นเรื่องที่เกินจริง ยังพิสูจน์ไม่ได้

5.2 ผลทางสังคมจากการใช้กลยุทธ์สาระบันเทิง (Edutainment) ผ่านละครโทรทัศน์

พบว่าผู้ชมแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย บางคนเห็นว่าละครจะส่งผลทางสังคมได้อย่างมาก ในขณะที่บางความคิดเห็นได้กล่าวว่า ละครเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่ก็ยังคงต้องการที่จะให้ผู้สร้างผลิตละครที่มีสาระออกมา ดีกว่าที่จะมีแต่ละครน้ำเน่าแต่เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นในเรื่องของการเลียนแบบพฤติกรรมของวัยรุ่นจากการดูละครโทรทัศน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

★ ละครที่ดี จะช่วยสังคมได้มาก

ผู้ชมส่วนใหญ่ในกลุ่มของวัยทำงาน ให้ความเห็นว่าละครมีผลต่อสังคมได้มาก เพราะคนส่วนใหญ่ก็จะใช้สื่อโทรทัศน์มากที่สุด และส่งผลให้เข้าถึงผู้ชมได้มาก ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"คิดว่าได้นะ ให้คนดูเขาไปคิดเอาไปทำตาม สื่อทุกชนิดที่สื่อออกมาโดยเฉพาะทางทีวี จะเข้าถึงคนดูได้มากที่สุด มันเห็นทั้งรูป แล้วก็ได้ยินทั้งเสียง เพราะคนไทยเราจะไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือกัน จะดูทีวีซะมากกว่า เพราะฉะนั้นก็ควรที่จะสื่อออกมาทางนี้นั่นละ"

(พิบูลย์ อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

"อยากให้ละครมันออกมาสะท้อน หรือดึงดูดให้คนทำความดี หรืออย่างเรื่องที่บอกว่าทำดีแล้วจะเป็นอย่างไร อนาคตจะดีอย่างไร จะได้ดีนะ คนจะได้ทำความดี ไม่ทำชั่ว คนดูละครแล้วมันจะ in นะ ดูแล้วมันจะย้อนดูตัว จะมานึกว่าถ้าเป็นเรานะ จะเป็นอย่างไร มันก็ช่วยได้อยู่แล้วละ ทำออกมาให้ดี มันก็จะดีเอง"

(ภาคภูมิ อายุ 24 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

"แน่นอนเลย ละครมันก็เป็นเหมือนอาหารสมองอย่างหนึ่ง ถ้าอาหารที่ดีมีประโยชน์ ก็จะทำให้คนกินแข็งแรงได้"

(ลีนวัฒน์ อายุ 28 ปี, สัมภาษณ์ 15 กุมภาพันธ์ 2544)

"คิดว่าดีนะ อย่างถ้าเรื่องครอบครัวเนี่ย ถ้าคนทำละครได้ศึกษามาก่อนว่าปัญหาครอบครัวคืออะไร แล้วก็ถ่ายทอดออกมา เพราะบางที่เราได้ดูเราก็จะรู้สึกสาเหตุการณืมันเหมือนกับชีวิตจริงของเรา แล้วเราก็จะเข้าใจมากขึ้น อย่างการที่พ่อแม่ไม่ยอมให้ลูกๆ กลับบ้านดึก ที่ไม่ยอมนอนทั้งคืน ก็เพราะเขาได้ยินได้เจอมาว่าเด็กถูกข่มขืน เขาก็จะเป็นห่วง ลูกก็จะได้เข้าใจพ่อแม่มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะดีถ้าทำให้พ่อแม่เห็นในมุมมองของลูกด้วยว่าเด็กๆ คิดอย่างไรกัน ให้ละครช่วยถ่ายทอดความรู้สึกของอีกฝ่าย คิดว่าจะช่วยได้มากเลยละ"

(พรทิพย์ อายุ 25 ปี, สัมภาษณ์ 26 มกราคม 2544)

"มันขึ้นอยู่กับว่าต้องการสื่ออะไร อย่างเรื่องยาบ้า ถ้าต้องการสื่อให้เห็นขบวนการเส้นทางหายนะ มันก็จะมี impact มาก แต่ถ้าแค่อยากจะทำยาบ้ามันทำให้ครอบครัวต้องล่ม"

สลายไป ก็จะเป็นแค่ impact เล็กๆ แต่ถ้าโยงเรื่องให้มันเห็นขบวนการทั้งหมด ก็จะทำให้ภาพที่ชัดเจน ยิ่งขึ้นต่อสังคม อย่างไรก็ตามก็ถือว่าละครส่งผลได้แน่นอน"

(สุธาดา อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 14 มกราคม 2544)

"น่าจะเน้นที่คุณภาพของละครให้มากกว่าสนองความพอใจของคนดู เพราะไม่เช่นนั้นเราก็จะก้าวไปไม่ถึงไหน เพราะถ้าคนทำละครพร้อมใจกันเปลี่ยน คนดูก็ต้องดู เราก็จะยอมรับในความเปลี่ยนแปลง ความคิดของคนดูก็จะพัฒนาไป มันได้อยู่แล้ว เพราะคนดูก็จะดูอยู่แล้ว ถ้ามันออกมาเรื่อยๆ คนมันก็จะซึมซับได้ในสิ่งที่ดีไปเอง"

(ทิพวรรณ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 19 มกราคม 2544)

★ มีผลทางสังคมไม่มาก แต่ก็ดีกว่าไม่มี

ในกลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่ มองว่าละครจะช่วยสังคมได้ส่วนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับแต่ละคนที ดูแล้วจะนำเอาไปคิดหรือไม่ แต่ก็ให้ความเห็นว่าการที่มีละครที่ดีมีสาระออกมาบ้าง ก็ยังดีกว่าที่จะมีแต่ละครน้ำเน่าแต่เพียงอย่างเดียว ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

"ละครมันก็เป็นอะไรที่สื่อสารได้ง่ายสุด คนก็ดูกันเยอะ มันก็น่าจะช่วยได้บ้าง ขึ้นอยู่กับแต่ละคนด้วย บางคนดูแล้วเอาไปคิดมันก็จะดี แต่บางคนก็ดูเอามันอย่างเดียว แต่ยังไงก็ดีกว่าไม่มีอะไรดีๆ ให้ดูเลย ทำๆ ออกมาเถอะ"

(ไมเคิล อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 17 มกราคม 2544)

"จริงๆ แล้วมันก็แล้วแต่คนว่าจะคิดได้หรือเปล่า อย่างเรื่องข้ามสี่พันตร มันก็มีบางคนที่เลิกยาได้จากเรื่องนี้ก็มี มันก็ช่วยได้บ้างเหมือนกัน แต่บางคนก็ไม่เลิก มันก็แล้วแต่คนนั่นแหละ คงต้องให้มันมีละครแบบดีๆ ออกมาเยอะๆ อาจจะดีขึ้น"

(วรวิทย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

★ คนไม่ค่อยดูละครที่มีสาระ ต้องใช้ดาราดังๆ

สำหรับผู้ชมบางคนมองว่าละครอาจจะช่วยได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากมีความเห็นว่าละครที่ดีคนมักจะไม่ค่อยสนใจ และอาจจะต้องใช้นักแสดงที่มีชื่อเสียง รวมถึงการให้

นักแสดงที่เป็นขวัญใจวัยรุ่นมาเป็นสิ่งจูงใจ เพราะวัยรุ่นก็จะเลียนแบบและทำตาม ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ก็เอาละครวัยรุ่นมารวมกับละครที่มีสาระ วัยรุ่นก็จะได้ดูด้วย เพราะถ้ามันสาระมากเกินไปเด็กก็จะไม่ดูกัน ก็อยากให้สร้างหลายๆ แบบ แล้วก็ดาราที่วัยรุ่นชอบ เขาก็จะดูกัน แล้วทำตาม”

(นันทิชา อายุ 15 ปี, สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2544)

“ก็คิดว่าน่าจะได้บ้าง โดยเฉพาะถ้าเลือกดาราที่เป็นขวัญใจวัยรุ่น เพราะส่วนมากที่เด็กวัยรุ่นทำตัว ก็จะทำตามดาราที่เขาชอบ ก็อยากจะให้ทำละครดีๆ ออกมาเยอะๆ มันจะได้ย่ำเดือนคนดู ไม่มากก็น้อยล่ะ”

(อุทัย อายุ 18 ปี, สัมภาษณ์ 30 มกราคม 2544)

“ที่ผ่านมามีที่สังเกต ละครที่มันดี มันจะไม่ใช่ฮือฮา คนก็จะไม่สนใจ มันก็จะได้บ้างแต่ไม่มาก คนส่วนใหญ่มักจะเน้นที่ตัวดารามากกว่า อย่างถ้าเรื่องที่ดีแต่ใช้ดาราไม่ดัง คนก็จะไม่ดู ถ้าต้องการให้คนดูกัน ก็ต้องเอาดาราดังๆ มาเล่นเพื่อดึงคนดู”

(อดิگانต์ อายุ 26 ปี, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2544)

★ เห็นด้วย แต่อาจเกิดการเลียนแบบ

ผู้ชมบางคนได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ละครที่มีสาระบางเรื่องแม้ว่าจะดี แต่ก็อาจเกิดผลเสียได้ ในกรณีที่เด็กนำไปเลียนแบบโดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติด มองว่าละครอาจจะเป็นดาบสองคมได้ ถ้าเด็กไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องจากผู้ใหญ่ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“มันก็ดาบสองคมเหมือนกันนะ อย่างถ้าจะเป็นเรื่องของยาเสพติด เด็กที่มันดูก็จะเห็นวิธีการต่างๆ มันก็อาจจะเลียนแบบได้ ถ้าดูแบบไม่มีผู้ใหญ่คอยให้คำแนะนำ แทนที่มันจะช่วย มันก็จะกลายเป็นส่งเสริมให้ทำไม่ดี”

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

“ก็ควรจะมองเรื่องผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย บางทีอาจจะให้มันดี กลับกลายเป็นตัวอย่างให้กับวัยรุ่นไป โดยเฉพาะเรื่องยาเสพติด มันจะเลียนแบบกันได้ เพราะมันอาจจะเห็นแล้วคิดว่าเท จะเอาอย่างก็มี”

(วรวิทย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2544)

“ปัญหาตอนนี้กลัวเรื่องเด็ก แต่ถ้าสื่อทางด้านต่างๆ ทำหนังเกี่ยวกับยาเสพติดขึ้นมา กลัวเด็กจะเลียนแบบ มันก็จะเป็นดาบสองคม มันมีประเภทยากจะลอง อยากจะทำตาม แล้วประเภทกลัวแล้วเลิกก็มี แล้วแต่บุคคล แล้วก็ขึ้นอยู่กับการอบรมสั่งสอนของผู้ใหญ่รอบข้างด้วย”

(รังสรรค์ อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

“เรื่องยาเสพติดนี่น่ากลัว เด็กอาจจะเลียนแบบทำตามได้ ต้องระวัง ต้องสื่อออกมาดีๆ ให้เห็นผลเสียให้มากกว่าทำเป็นกระแสนิยมในหมู่วัยรุ่น”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

★ เห็นด้วย แต่ควรเลือกนักแสดงที่มีความประพฤติดี

นอกจากนั้นยังมีความเห็นเพิ่มเติม ในประเด็นของการนำนักแสดงที่มีความประพฤติไม่ดี ว่าไม่ควรจะนำมาให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีกับวัยรุ่น ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ให้มองถึงคนรุ่นหลัง เยาวชน อย่างย่อผมแดงไปหมดนี่ไม่เหมาะสมมาก พวกดาราช่อง 7 วันอาทิตย์นี่ทำตัวไม่เหมาะสมเลย ประเพณีวัฒนธรรมไทยควรจะอนุรักษ์ไว้หน่อย เด็กดูแล้วก็เลียนแบบกัน เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี”

(เฉลิม อายุ 30 ปี, สัมภาษณ์ 23 มกราคม 2544)

“ดาราที่ความประพฤติไม่ดี เสื่อมเสียก็ไม่ควรเอามาเล่นอีก แถมให้รางวัลอีก คนชั่วลอยนวลในสังคมแถมยังได้รับการยกย่อง แล้วจะมีอะไรที่เป็นแบบอย่างในสังคม ดาราที่ติดยาเสพติดควรจะถูกแบนไปเลยคะ”

(รุ่งทิพย์ อายุ 22 ปี, สัมภาษณ์ 29 มกราคม 2544)

“แล้วที่อยากฝากไว้ก็คือ เรื่องขอให้เป็นดาราที่มีภาพพจน์ที่ดี อย่างการที่นำดาราภาพโป๊มาแสดงละคร มันไม่ดี คือไม่อยากให้เด็กได้ภาพว่าคนที่ถ่ายภาพโป๊ยังสามารถเป็นดาราได้”

เด็กก็จะเลียนแบบตาม อยากจะเป็นดาราก็ไปถ่ายภาพนู้ดก่อนแล้วเดี๋ยวก็จะได้เป็นดารา จึงอยาก
ให้คนสร้างดาราให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่วัยรุ่นหน่อย"

(กนิษฐา อายุ 29 ปี, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2544)

จากการวิเคราะห์พบว่า ในกลุ่มของวัยรุ่นส่วนใหญ่จะแสดงความเห็นว่าละคร
โทรทัศน์จะมีผลทางสังคมไม่มากนัก เนื่องจากเป็นการมองจากตนเองว่าส่วนใหญ่จะชมละครเพื่อ
ความสนุกสนานมากกว่าที่จะนำสิ่งที่ดี ๆ มาปรับใช้กับชีวิตความเป็นจริง จึงมักจะไม่ได้มองใน
ภาพรวมของสังคม ในขณะที่กลุ่มวัยทำงานจะแสดงความเห็นในมุมมองที่กว้างกว่า โดยเห็นว่าละ
ครจะส่งผลทางสังคมได้มาก ไม่ว่าจะในด้านบวกหรือลบ